

Temeljem članka IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 70. sjednici Zastupničkoga doma, održanoj 8.11.2005, i na 51. sjednici Doma naroda, održanoj 28.11.2005, usvojila je

ZAKON O POSTUPKU NEIZRAVNOG OPOREZIVANJA

DIO I. Opće odredbe propisa o neizravnom oporezivanju

POGLAVLJE I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

(Temeljno načelo)

- (1) Ovim se Zakonom uređuje postupak utvrđivanja, naplate i kontrole neizravnih poreza i porezni prekršaji.
- (2) Postupak provođenja i izvršavanja aktivnosti iz područja carinskih dažbina reguliran je Zakonom o carinskoj politici u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br: 57/04 i 12/05) i supsidijarno ovim Zakonom.

Članak 2.

(Odnos prema drugim zakonima)

- (1) Ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, na postupak neizravnog oporezivanja supsidijarno se primjenjuje Zakon o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", broj 29/02). Opća načela bit će dopunska samo ako odredbe ovoga Zakona, Zakona o neizravnim porezima i podzakonskih akata donesenih na temelju ovoga Zakona i zakona o neizravnim porezima nisu dovoljne.
- (2) U slučaju da su odredbe drugih zakona u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona, primjenjuju se odredbe ovoga Zakona.

Članak 3.

(Mjesna nadležnost)

- (1) Postupak neizravnog oporezivanja primjenjuje se na teritoriju Bosne i Hercegovine.
- (2) Postupak neizravnog oporezivanja primjenjuje se na strance i na osobe koje nemaju stalno prebivalište u Bosni i Hercegovini samo ukoliko je to potrebno, radi poštivanja obveza iz međunarodnih sporazuma kojima je pristupila Bosna i Hercegovina i gdje se primjenjuje načelo međunarodnoga reciprociteta.

Članak 4.

(Stvarna nadležnost)

- (1) Odredbe ovoga Zakona primjenjuje Uprava za neizravno oporezivanje (u daljnjem tekstu: UNO), sukladno svojim ovlastima i obvezama propisanim zakonima. UNO je obvezan osigurati jedinstvenost u primjeni propisa o neizravnim porezima na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine.

(2) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se na sve osobe koje su obvezne plaćati neizravne poreze ili obračunavati i plaćati neizravne poreze za drugog poreznog obveznika ili obavljati druge poslove u svezi s razrezom poreza obveznika neizravnih poreza.

Članak 5.
(Pretpostavka zakonitosti i istinitosti)

Akti koji se donose u postupku neizravnog oprezivanja i kojima se utvrđuje obveza po osnovi neizravnih poreza i iznosi poreznoga duga smatraju se zakonitim i istinitim i mogu se osporavati samo u prizivnom postupku i putem izvanrednih pravnih lijekova.

DIO II. Neizravni porezi
POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 6.
(Definicija neizravnih poreza)

U smislu ovoga Zakona, pojam neizravni porezi odnosi se na uvozne i izvozne pristojbe kada su isključivo navedene, trošarine, porez na dodanu vrijednost, cestarinu i sve druge poreze na državnoj razini zaračunate na robu i usluge osim, ili umjesto, gore navedenih obveza.

Članak 7.
(Obveza neizravnih poreza)

Obveza neizravnih poreza sastoji se od glavne i sporedne obveze.

Članak 8.
(Glavna obveza)

Glavna je obveza plaćanje točne obveze po osnovi neizravnih poreza.

Članak 9.
(Sporedne obveze)

Sporedne obveze su sljedeće:

- a) zatezne kamate,
- b) naknadni teret prisile,
- c) sankcije koje su izrečene za prekršaje propisa o neizravnom oprezivanju i
- d) sve ostale zakonom propisane obveze u svezi s neizravnim oprezivanjem.

Članak 10.
(Zatezna kamata)

- (1) Na iznose neizravnih poreza koji nisu uplaćeni u zakonskome roku i na propisani račun plaća se zatezna kamata po stopi od 0,06 % dnevno za svaki dan zakašnjenja.
- (2) Za tražbine zatezne kamate nije potreban prethodni razrez UNO.

Članak 11.
(Naknadni teret prisile)

- (1) Pokretanje postupka prisilne naplate povlači za sobom tražbine naknadnog tereta u iznosu od 10 % od dužnoga iznosa.
- (2) Osim zatezne kamate, traži se i naknadni teret prisile.
- (3) Pokretanje i provođenje postupka prisilne naplate regulirat će se posebnim zakonom.

Članak 12.
(Redovite obveze)

- (1) Redovite su obveze one nenovčane obveze koje se moraju izvršiti tijekom postupka neizravnog oporezivanja i koje su nametnute obveznicima neizravnih poreza propisima neizravnog oporezivanja, bez obzira jesu li odgovorni ili ne za dug po osnovi neizravnog poreza.
- (2) Obveznici, u postupku neizravnog oporezivanja, dužni su:
 - a) registrirati se u svrhu dobivanja identifikacijskog broja neizravnog poreza, koji će koristiti u svojim odnosima s UNO;
 - b) podnijeti prijave, obavijesti i sve druge obavijesti (postavljenje zastupnika, promjena adrese itd.);
 - c) pridržavati se računovodstvenih propisa, voditi evidencije sukladno zakonskim i UNO standardima, kao i sustava informatičke potpore i razvoja koji će dozvoliti tumačenje podataka i olakšati pretvaranje tih podataka u čitak format ukoliko su kodirani. Osobe koje podliježu plaćanju neizravnih poreza i koje elektronički dostavljaju podatke UNO dužne su čuvati preslike programa, spise dokumenata i arhivu koja sadrži izvorne podatke;
 - d) ispostaviti i podnositi račune ili druga zakonom prihvaćena sredstva dokazivanja primitka, čuvati račune, blagajničke račune i sve druge dokumente u svezi s njihovim obvezama neizravnih poreza;
 - e) olakšati nadzor i provjere UNO;
 - f) dostavljati UNO knjige, registre, dokumente ili podatke koje je obveznik neizravnog poreza dužan voditi za sebe ili u ime trećih osoba, a u svezi s poštivanjem neizravnog poreza. Ukoliko se informacije pohranjuju elektronički, na taj će se način i dostavljati UNO na njegov zahtjev;
 - g) omogućiti UNO:
 - 1) da načini preslike računalnih spisa i drugih podataka u svezi s porezima koji su elektronički pohranjeni,
 - 2) da pristupi računalnim sustavima pod zaštitom,
 - 3) da izuzme računala i računalnu opremu ukoliko je to nužno radi provjere poslovnih transakcija.

(3) Sve obveze utvrđene ovim člankom mogu biti predmetom reguliranja podzakonskih akata.

**Članak 13.
(Obveze UNO)**

(1) UNO je obvezan poreznom obvezniku izvršiti povrat novčanih sredstava, sukladno odredbama ovoga Zakona, i to:

- a) izvršiti povrate koji proizlaze iz propisa za svaki neizravni porez;
- b) izvršiti povrat neosnovano izvršenih uplata;
- c) izvršiti povrat troškova za jamstva i
- d) platiti zatezne kamate.

(2) Osim obveza navedenih u stavku (1) ovoga članka, UNO je dužan izvršiti i druge obveze utvrđene ovim Zakonom, a u svezi s postupkom neizravnog oporezivanja i pravnim sustavom Bosne i Hercegovine.

**Članak 14.
(Povrati koji proizlaze iz svakog neizravnog poreza)**

(1) Nakon poravnanja drugih obveza obveznika neizravnih poreza, UNO vrši povrat svakog iznosa sukladno odredbama propisanim zakonom za svaki neizravni porez.

(2) Povrat se vrši u roku utvrđenom zakonom za svaki neizravni porez. Ako propisima o neizravnim porezima nije utvrđen rok, povrati se vrše u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva ili saznanja UNO da je potrebno izvršiti povrat.

(3) Kada UNO ne izvrši povrat u danome roku, obvezan je po službenoj dužnosti platiti zateznu kamatu prema članku 10. ovoga Zakona.

(4) Zatezna kamata teče od dana isteka roka za povrat do dana izdavanja naloga za povrat.

**Članak 15.
(Povrat neosnovano izvršenih uplata)**

(1) Nakon poravnanja drugih obveza obveznika neizravnih poreza, UNO vrši povrat svih neosnovano izvršenih uplata poreznom obvezniku za neizravni porez ili njegovim nasljednicima.

(2) Povrat neosnovano izvršenih uplata vrši se po službenoj dužnosti ili na zahtjev obveznika neizravnih poreza ili njegovog nasljednika, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva ili od dana kada UNO utvrdi neosnovano izvršenu uplatu.

(3) Postupak povrata neosnovano izvršenih uplata vrši se sukladno članku 14. ovoga Zakona.

**Članak 16.
(Povrat zatezne kamate i troškova jamstava u slučajevima poništenog iznosa duga)**

(1) Kada su iznosi plaćeni ili jamstva podnesena da bi se spriječilo izvršenje rješenja, UNO će izvršiti povrat plaćenoga iznosa ili troškova jamstva ako su rješenje ili iznos

duga poništeni rješenjem UNO ili od nadležnoga suda. Povrat se vrši s obračunatom zateznom kamatom od dana kada je iznos ili trošak jamstva plaćen.

(2) Troškovi jamstva i njihovo plaćanje dokumentiraju se dokazima koje izda davatelj jamstva. UNO će prihvatiti traženi iznos ako ga smatra razumnim u usporedbi s uobičajenim tržišnim cijenama koje se traže za ovakva jamstva.

(3) Odredbe iz ovoga članka ne primjenjuju se na druge slučajeve jamstava koja su podnesena za osiguranje obveza po osnovi neizravnih poreza ili iznosa duga.

Članak 17.

(Prava obveznika neizravnih poreza)

Obveznik ima pravo:

- a) dobiti informaciju i pomoć od UNO u ostvarivanju njegovih prava i izvršenja njegovih obveza u svezi s neizravnim porezima;
- b) dobiti, bez zahtjeva i u vremenskim razdobljima utvrđenim ovim Zakonom, povrate koji proizlaze iz svakog neizravnog poreza, povrate neosnovano izvršenih uplata i povrat troškova jamstva kako je propisano ovim Zakonom, uz utvrđenu zateznu kamatu;
- c) biti u svakom trenutku upoznat o prilikama postupaka neizravnog oporezivanja u kojem je porezni obveznik za neizravne poreze stranka;
- d) poznavati identitet tijela i osoblja koje radi za UNO, a pod čijom su odgovornošću izvršene radnje i postupci neizravnog oporezivanja u kojima je porezni obveznik za neizravne poreze stranka;
- e) dobiti uvjerenja i obrasce prijave za neizravni porez koje podnosi porezni obveznik za neizravni porez;
- f) na zahtjev dobiti potvrdu za svaki dokument koji on podnese UNO-u;
- g) na povjerljivost, kako je propisano zakonom, svih podataka, izvješća ili zapisa što ih pribavi UNO, u smislu da se isključivo koriste u upravljanju i provedbi neizravnih poreza ili kazni i da nikada ne budu dani ili proslijeđeni trećim stranama, osim u slučajevima propisanim zakonom;
- h) da se službenici UNO prema njemu odnose s dužnim poštovanjem i uvažavanjem;
- i) da se svaki postupak UNO koji uključuje nazočnost poreznog obveznika za neizravni porez provodi tako da se izbjegne bilo kakvo zadiranje u njegovo osobno dostojanstvo ili bilo kakva nepotrebna neugodnost;
- j) podnositi zahtjeve, dokumente i druge relevantne dokaze koje će razmatrati nadležna tijela koja donose rješenje;
- k) očitovati se na saslušanju, sukladno onome što je propisano zakonom;
- l) biti informiran o procjeni vrijednosti nekretnine koja će biti predmetom stjecanja ili prijenosa;
- m) biti informiran o pokretanju inspekcijskih radnji i o njihovj vrsti i opsegu, kao i o pravima i dužnostima za vrijeme tih radnji i rokovima utvrđenim zakonom u sklopu kojih će se te radnje činiti;
- n) podnositi prijedloge i prigovore u pogledu obavljanja poslova UNO;
- o) da se njegovi zahtjevi s relevantnim dokazima razmatraju i navode u službenim dokumentima koje sačinjavaju djelatnici UNO-a u postupcima neizravnog oporezivanja;
- p) tražiti potporu i podnositi zahtjeve i obvezujuće dokumente po zakonima o neizravnim porezima UNO službi po svom izboru.

POGLAVLJE II. OSOBE KOJE PODLIJEŽU PLAĆANJU NEIZRAVNIH POREZA

Članak 18.

(Osobe koje podliježu plaćanju neizravnog poreza)

- (1) Obveznici su fizičke i pravne osobe i drugi subjekti koji nemaju svojstvo pravne osobe i koji su dužni izvršiti obveze neizravnog poreza propisane zakonom.
- (2) Poreznim obveznicima smatraju se one osobe koje su, prema zakonu o neizravnom oporezivanju, dužne poštivati redovite obveze neizravnih poreza.
- (3) Kada je to propisano zakonom, obveze po osnovi neizravnih poreza mogu se naplatiti iz imovine umrle osobe, u razdoblju dok nasljednik nije prihvatio ostavštinu s pravima i obvezama ili je odbio prihvat zajedničke imovine, i imovine subjekata i udruga koje nemaju svojstvo pravne osobe a koja su utemeljena s ciljem obavljanja gospodarske djelatnosti koja podliježe plaćanju neizravnog poreza.
- (4) Poreznim se obveznicima smatraju i one osobe koje su, sukladno odredbama ovoga Zakona, nositeljima pojedinačne, solidarne ili supsidijarne odgovornosti za izmirenje obveza neizravnog poreza.
- (5) Osobe koje su odgovorne za istu obvezu neizravnog poreza bit će pojedinačno i solidarno odgovorne UNO za izmirenje obveza.
- (6) Zakonom se mogu propisati i drugi oblici pojedinačne i solidarne odgovornosti.

Članak 19.

(Nasljednici pojedinaca)

- (1) U slučaju smrti obveznika neizravnog poreza, neplaćene obveze neizravnog poreza prenijet će se na zakonske ili oporučne nasljednike, sukladno građanskim propisima u svezi s prihvaćanjem ostavštine. Obveze neizravnog poreza glavnoga obveznika neizravnog poreza prenose se samo ako su nastale prije smrti glavnog obveznika neizravnog poreza. Ni pod kojim okolnostima obveza nasljednika ne može premašivati iznos primljene ostavštine.
- (2) U vremenu do prihvaćanja ostavštine s obvezama, odgovornost izvršenja redovitih obveza neizravnog poreza umrle osobe je na predstavniku ostavštine.
- (3) Obveze neizravnog poreza mogu se namiriti iz ostavštine.

Članak 20.

(Nasljednici pravnih osoba, subjekata i udruga koje nemaju svojstvo pravnih osoba)

- (1) Neplaćene obveze neizravnog poreza registriranih pravnih osoba koje su prestale obavljati djelatnost ili su likvidirane prenijet će se na utemeljitelje ili suvlasnike:
 - a) ako je novčana obveza utemeljitelja ili suvlasnika ograničena zakonom, iste će osobe biti pojedinačno i solidarno odgovorne do granice vrijednosti njihovog likvidacijskog iznosa (kvote),
 - b) ako novčana obveza utemeljitelja ili suvlasnika nije ograničena zakonom, te će osobe biti pojedinačno i solidarno odgovorne za ukupni iznos neplaćene obveze.
- (2) Obveza neizravnog poreza može se prenijeti na nasljednike čak i ako poduzeće nije likvidirano kada dođe do prestanka obavljanja djelatnosti poduzeća.

(3) Kada je poduzeće ustupljeno bez prethodno obavljenog likvidacijskog postupka ili je prestalo obavljati djelatnost, neplaćene obveze neizravnog poreza prenijet će se na osobe ili subjekte koji su primatelji, odnosno korisnici tih djelatnosti. Ovo pravilo se, također, primjenjuje u bilo kojem slučaju ustupanja, bez obzira na imovinu ili tražbine i dugovanja poduzeća.

(4) U slučajevima gašenja zaklada ili subjekata i udruga koja nemaju status pravnih osoba, neplaćene obveze neizravnog poreza prenijet će se na primatelje roba i prava utemeljenih subjekata ili na utemeljitelje ili suvlasnike subjekata i udruga koje nemaju svojstvo pravnih osoba.

(5) Sankcije protiv poduzeća spomenutih u ovome članku prenijet će se na njihove nasljednike na način propisan u prethodnim stavcima i do visine likvidacijskog iznosa koji im pripada.

Članak 21. **(Odgovornost)**

(1) Zajedno s glavnom odgovornošću, zakonom se mogu utvrditi i dodatne obveze u obliku posebne i solidarne odgovornosti ili supsidijarne odgovornosti za dug neizravnog poreza. Za ovu svrhu, osobama s glavnom odgovornošću smatrat će se one osobe navedene u članku 18. ovoga Zakona.

(2) Ako nije drukčije propisano zakonom, dodatna odgovornost u svrhu neizravnog poreza bit će supsidijarna odgovornost.

(3) Dodatna odgovornost odnosit će se na ukupni dug po osnovi neizravnog poreza traženog u zakonom propisanom redovitom razdoblju za izmirenje obveza neizravnih poreza.

(4) Kada odgovorna osoba ne plati dug neizravnog poreza u propisanom dragovoljnom razdoblju, započet će razdoblje prisilne naplate i tražit će se kazne i zatezne kamate.

(5) Odgovornost se neće proširiti na sankcije, osim ako nije drukčije propisano zakonom.

(6) Ako nije drukčije propisano zakonom, za traženje plaćanja duga od dodatno odgovornih osoba bit će potrebna provedba upravne radnje kojom se, nakon saslušanja odgovorne osobe, proglašava dodatna odgovornost i utvrđuje iznos i opseg sukladno odredbama koje reguliraju postupak prisilne naplate. Prije proglašenja odgovornosti, UNO može poduzeti mjere osiguranja, kako je propisano člankom 46. ovoga Zakona, i provesti istrage i provjere, kako je propisano čl. 71. i 93. ovoga Zakona. Kako bi se proglasila supsidijarna odgovornost, potrebno je proglasiti nesolventnost (neuspjeh) glavnoga dužnika i pojedinačno i solidarno odgovornih osoba.

(7) Ako su dvije ili više osoba pojedinačno, solidarno ili supsidijarno odgovorne za isti dug, ukupni se iznos duga može tražiti od bilo koje osobe.

(8) Odgovorne osobe imaju pravo povrat od onih osoba koje imaju glavnu odgovornost, kako je propisano zakonom.

Članak 22. **(Pojedinačno i solidarno odgovorne osobe)**

(1) Pojedinačnu i solidarnu odgovornost za dug neizravnog poreza imaju:

- a) osobe koje prouzroče ili aktivno surađuju u počinjenju bilo kojeg kršenja zakona i propisa o neizravnom porezu. Obveze će se proširiti i na sankcije izrečene za prekršaje;
 - b) članovi ili suvlasnici subjekata i udruga koje nemaju svojstvo pravnih osoba zajednički stečene imovine ili ostavštine, razmjerno njihovom udjelu u tim gospodarskim jedinicama;
 - c) pravni sljednici bilo kojeg oblika preustroja (vlasništvo, vođenje posla, udruživanje, spajanje, dijeljenje, izdvajanje itd.) odgovorni su za obveze preuzete od pravnog prethodnika, a koje su proistekle iz poslovanja. Odgovornost u prisilnoj naplati bit će ograničena sukladno propisima koji reguliraju ovo područje;
 - d) odgovornost utvrđena ovim stavkom neće se odnositi:
 - 1) na kupce dijela imovine, osim ako osnuju posebno poduzeće koje može nastaviti svoje poslovne djelatnosti,
 - 2) na slučajeve nasljeđivanja koji su propisani odredbom članka 19. ovoga Zakona i
 - 3) na kupce imovine kupljene u stečajnom postupku.
- (2) Pojedinačnu ili solidarnu odgovornost za plaćanje neplaćenog duga, i to do iznosa koji UNO može zaplijeniti ili na drugi način osigurati dug, ima:
- a) osoba koja prouzroči ili surađuje u prikrivanju ili prijenosu novca, imovine ili prava od odgovornih osoba, s namjerom da spriječi ili omete radnje UNO-a;
 - b) osoba koja pogreškom ili nemarom ne poštiva naloge za zapljenu;
 - c) osoba koja po saznanju o zapljeni, mjerama osiguranja ili danome jamstvu izričito ili prešutno surađuje ili odobrava prikrivanje zaplijenjene imovine ili prava, ili one robe ili prava koji su opterećeni (založeni) mjerama osiguranja ili jamstvom;
 - d) depozitari imovine dužnika koji, nakon primitka rješenja o zapljeni, surađuju ili dopuste oslobađanje onoga što je predmetom zapljene;
 - e) zakonom se mogu utvrditi i drugi slučajevi pojedinačne i solidarne odgovornosti.
- (3) Postupak utvrđivanja i traženja pojedinačne i solidarne odgovornosti reguliran je propisima koji reguliraju postupak prisilne naplate.

Članak 23.

(Supsidijarna odgovornost)

- (1) Supsidijarnu odgovornost za obvezu duga neizravnog poreza, osim odgovornosti propisane u članku 22. stavak (1) točka a) ovoga Zakona, imaju stvarni i pravni upravitelj pravne osobe:
- a) koji nisu poduzeli odgovarajuće mjere što su u njihovoj nadležnosti kako bi učinili da pravna osoba poštiva obveze neizravnih poreza;
 - b) koji su izričito ili prešutno odobrili podređenima nepoštivanje obveza po osnovi neizravnih poreza;
 - c) koji su sklopili ugovore što olakšavaju nepoštivanje obveza po osnovi neizravnih poreza;
 - d) odgovornost iz stavka (1) ovoga članka proširit će se na sankcije:
 - 1) za stvarne i pravne upravitelje pravnih osoba koja su prekinule svoje djelatnosti, ukoliko upravitelj nije poduzeo odgovarajuće mjere za plaćanje neplaćene obveze ili je sklopio bilo kakve ugovore ili poduzeo mjere koje su prouzročile neplaćanje. Odgovornost će se proširiti samo na one neplaćene obveze u trenutku prekida djelatnosti,

- 2) za primatelje i upravitelje u postupcima obustavljanja plaćanja prije stečajnog postupka koji nisu poduzeli odgovarajuće mjere u smislu poštivanja obveza neizravnog poreza što su bile zaračunate osobi koja ima glavne obveze neizravnog poreza, likvidacijski upravitelji i primatelji u stečajnim postupcima;
 - 3) za carinske posrednike kada djeluju u ime ili za račun njihovih poslodavaca.
- (2) Zakonom se mogu utvrditi i drugi slučajevi supsidijarne odgovornosti.
 - (3) Postupak utvrđivanja i traženja supsidijarne odgovornosti utvrđen je u propisima koji reguliraju područje prisilne naplate.

Članak 24.

(Ovlasti za postupanje)

U pitanjima neizravnih poreza, maloljetne osobe ili druge osobe koje su procesno nesposobne mogu postupati u pitanjima neizravnih poreza koja proizlaze iz radnji koje im zakon omogućuje.

Članak 25.

(Zakonsko zastupanje)

- (1) U ime osoba koje nemaju ovlasti za postupanje postupaju zakonski zastupnici.
- (2) U ime pravnih osoba postupaju osobe koje su, sukladno zakonu ili prema valjano usvojenom sporazumu, ovlaštene zastupati pravne osobe.
- (3) U ime subjekata i udruga koje nemaju status pravne osobe postupa imenovana osoba. Ako nitko nije imenovan, osoba koja očito upravlja danim subjektima smatra se zastupnikom, a u slučaju da takve osobe nema, svaki od članova ili sudionika subjekata.

Članak 26.

(Dragovoljno zastupanje)

- (1) Osoba koja podliježe plaćanju neizravnog poreza može postupati posredstvom zastupnika s kojim UNO ima pravo poduzimati sve upravne radnje, osim u slučaju kada je osoba koja podliježe plaćanju neizravnog poreza izričito povukla ovlasti, obavješćujući UNO.
- (2) U svim slučajevima kada je potreban potpis osobe koja podliježe plaćanju neizravnog poreza, odnosno da bi zastupnik mogao: postupati u ime te osobe, pokrenuti postupak, obustaviti postupak, odustati od njega, odreći se prava, priznati obveze u ime osobe koja ima obvezu po osnovi neizravnog poreza i podnijeti zahtjev za povrat zastupništvo se u tim slučajevima dokazuje svakim sredstvom koje je zakonom prihvaćeno.
- (3) Smatra se da zastupnik koji se profesionalno bavi zastupanjem osoba koje podliježu plaćanju neizravnih poreza posjeduje dovoljno ovlasti.
- (4) Ukoliko je više osoba odgovorno za plaćanje iste obveze neizravnog poreza, smatra se da svaka od njih može zastupati sve osobe koje podliježu plaćanju, osim ako izričito nije drukčije ugovoreno. Bez obzira na to, o poduzetim se radnjama moraju izvjestiti sve te osobe.

(5) Ako zastupnik u trenutku poduzimanja određenih radnji nije pružio dokaz da posjeduje ovlasti za zastupanje, smatrat će se da je bio ovlašten za poduzimanje tih radnji ako pravo na zastupanje dokaže UNO u roku od tri dana od dana poduzimanja radnje.

Članak 27.
(Zastupanje nerezidenata)

(1) Osobe koje podliježu plaćanju neizravnog poreza a koje nemaju sjedište, odnosno prebivalište u Bosni i Hercegovini, obvezne su imenovati zastupnika na teritoriju Bosne i Hercegovine:

- a) ako posluju u Bosni i Hercegovini posredstvom stalne tvrtke;
- b) ako nemaju stalnu tvrtku a privremeno obavljaju gospodarske djelatnosti, što podrazumijeva nastupanje obveze za plaćanje neizravnog poreza;
- c) ako je to izričito propisano zakonskim propisima koji se odnose na neizravni porez;
- d) ako to UNO smatra nužnim zbog značajki poslovanja ili djelatnosti ili zbog iznosa ostvarenoga prihoda.

(2) O imenovanju i poništenju zastupništva UNO se obavješćuje u roku od pet dana od toga roka ili u roku koji je propisan zakonom o neizravnim porezima.

Članak 28.
(Adresa sjedišta, odnosno prebivališta za potrebe neizravnih poreza)

(1) Adresa potrebe neizravnog oporezivanja je obveznikovo mjesto određeno za njegove odnose s UNO.

(2) Adresa sjedišta, odnosno prebivališta za potrebe neizravnih poreza je:

- a) za fizičke osobe - adresa mjesta gdje su one stalno nastanjene, a ukoliko te osobe obavljaju gospodarsku djelatnost, UNO može uzeti u obzir mjesto gdje te osobe obavljaju svoju gospodarsku djelatnost;
- b) za pravne osobe - adresa sjedišta tvrtke upisana u sudski registar, ukoliko se s tog mjesta doista upravlja i vode poslovi. U slučaju da se s adrese sjedišta tvrtke upisane u sudski registar ne upravlja i ne vode poslovi, sjedištem se smatra mjesto gdje se upravlja i vodi u praksi. Ukoliko se to ne može ustvrditi, sjedištem se prvenstveno smatra mjesto gdje se nalazi najvrjednija nekretnina pravne osobe, a sekundarno mjesto gdje se nalaze ostala najvrjednija sredstva;
- c) za subjekte i udruge koje nemaju svojstvo pravne osobe - adresa predstavnika, a ukoliko je ona nepoznata ili ako nema predstavnika i ne zna se gdje se upravlja i vodi u praksi, sjedištem se smatra mjesto gdje se nalazi najvrjednija imovina;
- d) za fizičke i pravne osobe koje nemaju prebivalište, odnosno sjedište u Bosni i Hercegovini - sjedišta, odnosno prebivališta zastupnika koji je imenovan sukladno članku 27. ovoga Zakona.

(3) Porezni obveznici neizravnih poreza dužni su UNO dostaviti adresu svoga sjedišta, odnosno prebivališta, i sve promjene u svezi s tim u roku od osam dana, osim ukoliko nije drukčije propisano drugim zakonima o neizravnim porezima.

(4) UNO ima pravo provjeriti i usmjeriti mjesto adrese sjedišta, odnosno prebivališta, za potrebe neizravnih poreza.

POGLAVLJE III. DUG PO OSNOVI NEIZRAVNIH POREZA

Članak 29.

(Dug po osnovi neizravnog poreza)

- (1) Dug po osnovi neizravnog poreza je dužni iznos koji proistječe iz glavne obveze neizravnog poreza ili iz obveza izvršenja plaćanje unaprijed.
- (2) Osim duga iz stavka (1) ovoga članka, dug po osnovi neizravnog poreza obuhvaća:
 - a) zatezne kamate,
 - b) naknadni teret za prisilu,
 - c) bilo koji posebni trošak koji se zahtijeva po poreznom zakonu i
 - d) kazne neizravnih poreza.

Članak 30.

(Gašenje duga po osnovi neizravnog poreza)

Dug po osnovi neizravnog poreza može se ugaziti plaćanjem, zastarom, prijebom, otpisom na načine propisane carinskim zakonom i na bilo koji drugi način propisan zakonom.

Članak 31.

(Način plaćanja)

- (1) Plaćanje duga po osnovi neizravnog poreza vrši se zakonskim sredstvom plaćanja (valutom) Bosne i Hercegovine na način propisan zakonom.
- (2) UNO može propisati zahtjeve i uvjete koji će omogućiti plaćanje elektroničkim putem ili drugim bezgotovinskim sredstvima plaćanja.

Članak 32.

(Vrijeme plaćanja)

Dug po osnovi neizravnog poreza smatra se plaćenim kada je dužni iznos uplaćen na račun UNO koji je otvoren kod ovlaštene organizacije platnoga prometa.

Članak 33.

(Rok plaćanja)

- (1) Iznosi neizravnih poreza koji proizlaze iz samooporezivanja plaćaju se u rokovima propisanim posebnim zakonom za svaki neizravni porez.
- (2) Dragovoljna plaćanja iznosa neizravnog poreza koja proizlaze iz razreza što ga izvrši UNO vrše se do 15. u mjesecu nakon isteka mjeseca u kojem je izvršen razrez, tj. od kada je prijedlog razreza postao konačnim.
- (3) Nakon početka razdoblja prisilne naplate i nakon uručjenja naloga za prisilnu naplatu dužniku, plaćanje se vrši u roku od 10 dana od dana uručjenja naloga za prisilnu naplatu.

Članak 34.
(Raspodjela uplata)

- (1) Plaćanje duga s računa poreznog obveznika UNO raspoređuje prema redosljedu dospjeća poreznih i drugih obveza.
- (2) Ako UNO sklopi bilo kakav sporazum o suradnji za izvršenje postupaka prisilne naplate u ime bilo koje državne administracije, dugovanja po osnovi neizravnog poreza imat će prednost prilikom raspodjele uplata.

Članak 35.
(Odgođena plaćanja)

- (1) Plaćanje iznosa duga po osnovi neizravnog poreza u redovitom ili u razdoblju prisilne naplate može se odgoditi ili vršiti u obrocima, sukladno odredbama propisanim podzakonskim aktima.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, plaćanje neizravnih poreza koje se vrši sredstvom taksiranih dokumenata ne može se odgoditi.
- (3) Za odgođena plaćanja potrebna su jamstva koja su propisana u ovome i u Zakonu o prisilnoj naplati.
- (4) Podnošenje zahtjeva za odgođeno plaćanje spriječit će pokretanje postupka prisilne naplate navedenog iznosa duga po osnovi neizravnog poreza, ali neće obustaviti obračunavanje zatezne kamate.
- (5) UNO će u pisanom obliku odbiti bilo koji zahtjev za odgođeno plaćanje koji podnese obveznik neizravnog poreza u razdoblju prisilne naplate kada je rješenje o oduzimanju imovine uručeno dužniku.
- (6) Odgođeno plaćanje može se sastojati od odgode iznosa duga ili plaćanja u obrocima, ali ni u kom slučaju odgoda se neće odobriti na razdoblje dulje od jedne godine, a plaćanje u obrocima na razdoblje dulje od tri godine.
- (7) UNO je dužan donijeti rješenje o odobrenju ili odbijanju zahtjeva za odgođeno plaćanje u roku od jednog mjeseca. Obveznik neizravnog poreza mora biti obaviješten u oba slučaja.

Članak 36.
(Rok zastare)

Istekom roka od pet godina zastarijevaju sljedeća prava i obveze:

- a) pravo UNO na razrez prethodno nerazrezanih obveza po osnovi neizravnih poreza;
- b) pravo UNO da zahtijeva plaćanje iznosa po osnovi neizravnih poreza;
- c) pravo obveznika neizravnih poreza:
 - 1) da zahtijeva povrat po osnovi neizravnih poreza,
 - 2) da zahtijeva povrat neosnovano plaćenih poreza,
 - 3) da zahtijeva povrat troškova za jamstva;
- d) obveze UNO da izvrši povrat neizravnih poreza, neosnovano plaćenih poreza i troškova za jamstva.

Članak 37.
(Izračunavanje roka zastare)

- (1) Rok zastare računa se na sljedeći način:
- a) pravo na razrez prethodno nerazrezanih obveza po osnovi neizravnog poreza teče od dana nakon isteka roka za podnošenje prijave;
 - b) pravo da zahtijeva plaćanje iznosa po osnovi neizravnih poreza od dana nakon isteka roka za plaćanje u redovitom roku;
 - c) pravo obveznika neizravnih poreza:
 - 1) da zahtijeva povrat po osnovi neizravnih poreza od dana nakon isteka roka u kojem se povrat može tražiti,
 - 2) da zahtijeva povrat neosnovano plaćenog poreza od dana nakon što je izvršeno neosnovano plaćanje,
 - 3) da zahtijeva povrat troškova jamstva od dana nakon donošenja rješenja o poništenju obveza;
 - d) obveza UNO da izvrši povrat neizravnih poreza, neosnovanih plaćanja i troškova za jamstva od dana nakon isteka roka u kojem UNO ima obvezu izvršenja povrata.
- (2) Zastara obveza osobe s pojedinačnom i solidarnom odgovornošću teče od dana nakon isteka redovitog roka za plaćanje glavnoga dužnika. Iznimno od prethodno rečenog, zastara za solidarno odgovorne osobe za plaćanje kao posljedica radnji prisilne naplate računa se od dana saznanja za činjenice kojima se utvrđuje solidarna odgovornost.
- (3) Za obveze supsidijarno odgovornih osoba zastara se računa od dana nakon uručenja posljednje obavijesti o radnjama prisilne naplate glavnom dužniku ili, ako postoje, drugim pojedinačno ili solidarno odgovornim osobama.

Članak 38.
(Prekid zastare)

- (1) Prekid zastare iznosa duga nastupa:
- a) svakom radnjom UNO koja se odnosi na iznos duga o kojem je obveznik neizravnog poreza obaviješten,
 - b) svakom radnjom obveznika neizravnog poreza, a u svezi s iznosom dugova podnesenih UNO.
- (2) Ako je zastara prekinuta, novi rok zastare počinje teći od dana nakon prekinutog roka.
- (3) Ako je zastara prekinuta za glavnog obveznika, isto se odnosi i na ostale odgovorne osobe.
- (4) Ako se dug sastoji od više iznosa s različitim vremenom dospijeća, prekid zastare odnosi se samo na iznos čiji je rok zastare prekinut.

Članak 39.
(Apsolutna zastara)

Apsolutna zastara nastupa u svakom slučaju po isteku 10 godina od dana kada je prvi put počela teći.

Članak 40.
(Opseg i djelovanje zastare)

- (1) Zastara se odnosi na sve odgovorne osobe za plaćanje iznosa duga.
- (2) Zastara se proglašava po službenoj dužnosti.
- (3) Zastara gasi iznos duga.

Članak 41.
(Prijeboj)

- (1) Iznosi dugovanja po osnovi neizravnih poreza mogu se potpuno ili djelomično ugasiti prijebojem preko tražbina koje je UNO priznao u korist iste odgovorne osobe.
- (2) Prijeboj se može odobriti po službenoj dužnosti kada su tražbine UNO i tražbine obveznika dospjele za naplatu ili po zahtjevu stranke.

Članak 42.
(Otpis neizravnih poreza)

Neizravni se porezi mogu otpisati samo pod uvjetima i u iznosima propisanim zakonom.

Članak 43.
(Privremeni otpis radi nesolventnosti)

- (1) Iznosi dugovanja po osnovi neizravnog poreza koji nisu naplaćeni u postupku prisilne naplate zbog dokazane nesolventnosti dužnika privremeno se otpisuju proglašenjem iznosa duga potpuno ili djelomično nenaplativim.
- (2) Iznosi dugovanja po osnovi neizravnog poreza trajno će se otpisati:
 - a) ako je dužnik nesolventan u trenutku kada je dug postao predmetom otpisa zbog zastare i
 - b) ako zastara nije prekinuta sukladno članku 38. ovoga Zakona.

Članak 44.
(Pravo prvenstva UNO)

- (1) UNO ima pravo prvenstva naplate dospjelih iznosa duga po osnovi neizravnih poreza u odnosu na druge vjerovnike, izuzev u slučajevima kada su drugi vjerovnici registrirali svoja prava u odgovarajućem registru prije nego što je UNO registrirao svoj iznos duga.
- (2) U slučaju stečaja, ona dugovanja po osnovi neizravnih poreza koja su ugrožena namirom vjerovnika u stečajnom postupku tretirat će se sukladno valjanim zakonskim propisima o stečaju.

Članak 45.
(Pravo zadržavanja UNO)

UNO ima pravo prvenstva zadržavanja robe za plaćanje duga po osnovi neizravnog poreza, ako plaćanje duga nije dovoljno zajamčeno. Na pravo zadržavanja UNO ima prednost pred bilo kojim zakonskim pravima bilo kojih drugih osoba. Pravo zadržavanja ograničeno je na određenu robu za koju su obračunate obveze po osnovi neizravnog poreza i na iznos u visini tih obveza po osnovi neizravnih poreza.

Članak 46.
(Mjere osiguranja)

- (1) Radi osiguranja plaćanja iznosa duga po osnovi neizravnih poreza, UNO može poduzeti privremene mjere osiguranja ukoliko postoji razumna vjerojatnoća da se na drugi način plaćanje neće izvršiti ili da će se vrlo teško izvršiti.
- (2) Obveznik neizravnog poreza bit će obaviješten o mjerama osiguranja s izričito navedenim razlozima koji opravdavaju poduzimanje tih mjera.
- (3) Mjere osiguranja strogo su razmjerne svrsi definiranoj u ovome članku i vremenski su ograničene, a neće se poduzimati one mjere koje mogu prouzrokovati štetu koju je nemoguće ili vrlo teško otkloniti.
- (4) Mjere osiguranja mogu biti sljedeće:
 - a) zadržavanje povrata po osnovi neizravnih poreza ili bilo kojeg iznosa koji UNO mora platiti dužniku;
 - b) zahtijevanje odgovarajućeg jamstva kao uvjeta za dozvolu registracije ili davanje dozvola ili prednosti po zakonima o neizravnim porezima u slučajevima kada UNO ima opravdanu sumnju da će obveznik neizravnih poreza ispuniti svoje obveze;
 - c) zabilježba na bilo koji oblik vlasništva (imovine ili prava) upisivanjem zabilježbe u odgovarajući registar ili deponiranje robe na mjesto za koje se UNO odluči;
 - d) zabrana otuđenja, opterećenja ili raspolaganja bilo kojom imovinom ili nekom određenom imovinom ili pravom;
 - e) sve drugo propisano zakonom.
- (5) Mjere osiguranja prestat će najkasnije šest mjeseci od dana njihova poduzimanja, izuzev u sljedećim slučajevima:
 - a) kada su poduzete u postupku prisilne naplate. Zapljena će u ovakvim slučajevima stupiti na snagu od datuma kada je upisana zabilježba;
 - b) kada prestanu okolnosti koje su bile osnovom za poduzimanje mjera osiguranja;
 - c) kada se na zahtjev stranke mjere mogu zamijeniti nekim drugim jamstvom koje se smatra dovoljnim;
 - d) kada postoji dovoljno razloga za produljenje razdoblja od šest mjeseci, s tim da se taj rok ne može produljiti za više od još jednog razdoblja od šest mjeseci.
- (6) UNO može, kao zaštitnu mjeru, zaplijeniti sredstva ostvarena prodajom ulaznica za javne manifestacije o kojima UNO nije prethodno informirana. Također, UNO može zaplijeniti gotovinu i robu od pokretnih neprijavljenih djelatnosti u iznosu dovoljnom za osiguranje plaćanja poreznih obveza što će se utvrditi kao ishod tih poslovnih djelatnosti.
- (7) Osim općih zaštitnih mjera utvrđenih u ovom članku, UNO može zadržati bilo koji povrat zbog kaznenog gonjenja bilo kojih osoba za bilo koju povredu neizravnog poreza ili strana u postupku prekršaja zbog povrede obveze po propisima o neizravnom oporezivanju. Iznos koji se zadržava je onaj koji se smatra nužnim za osiguranje plaćanja

obveza po osnovi neizravnog poreza i troškova postupka koji su utvrđeni odgovarajućim postupkom.

(8) Sve mjere osiguranja treba odmah ukinuti ako je podneseno bankovno jamstvo koje osigurava plaćanje iznosa pokrivenog mjerama osiguranja.

Članak 47.

(Jamstva za odgođena plaćanja)

(1) UNO će tražiti bankovno jamstvo kako bi osigurao odgođeno plaćanje iznosa duga po osnovi neizravnog poreza. Kada je dužnikova nemogućnost dobivanja bankovnog jamstva opravdana, UNO može prihvatiti i sljedeće oblike jamstava:

- a) hipoteku;
- b) zalog s ili bez izmještanja pokretne imovine;
- c) dragovoljno i zajedničko jamstvo trećih osoba;
- d) svaki drugi vrijednosni papir koji UNO smatra dovoljnim.

(2) Kada je utvrđeno zakonom, porezni obveznik može tražiti da UNO poduzme mjere osiguranja umjesto navedenih jamstava. U takvim slučajevima, mjere osiguranja prestaju nakon tri mjeseca nakon isteka roka za plaćanje iznosa za koji je odgoda odobrena.

(3) Obveznici neizravnog poreza čiji je glavni dug manji od 5.000 KM oslobođeni su podnošenja jamstava za odgođena plaćanja.

DIO III. Upravljanje neizravnim porezima

POGLAVLJE I. UPRAVLJANJE NEIZRAVNIM POREZIMA

Članak 48.

(Opseg upravljanja neizravnim oporezivanjem)

(1) Upravljanje neizravnim oporezivanjem obuhvaća bilo koju upravnu radnju koja se odnosi:

- a) na informiranje i pomoć osobama koje imaju obveze neizravnog poreza,
- b) na postupak utvrđivanja, kontrole i naplate neizravnih poreza i
- c) radnje osoba koje imaju obveze neizravnog poreza u ostvarivanju njihovih prava ili izvršavanju obveza.

(2) Radnje UNO koje se odnose na naplatu neizravnih poreza izvršavat će se neovisno o tomu je li uložena žalba protiv rješenja UNO.

(3) Postupak prisilne naplate propisuje se posebnim zakonom.

Članak 49.

(Obveza informiranja i pomoći obveznicima neizravnog poreza)

UNO je dužna pružiti osobama koje imaju obveze neizravnih poreza nužne informacije i pomoć u pogledu njihovih prava i obveza na sljedeći način:

- a) objavom odgovarajućih tekstova koji će sadržavati zakonske odredbe o neizravnim porezima, kao i odgovarajuću upravnu praksu u obliku mišljenja i tumačenja zakonskih propisa koje donese UNO,

- b) izvješćivanjem i informiranjem od UNO-vih službenika i
- c) pružanjem pomoći osobama koje imaju obveze neizravnih poreza kod podnošenja prijave, dokumenata i drugih informacija o neizravnim porezima.

Članak 50.
(Mišljenja UNO)

- (1) Osobe koje imaju obveze neizravnih poreza mogu podnositi zahtjeve za mišljenja UNO a u svezi s bitnim pitanjima koja se odnose na neizravne poreze.
- (2) Zahtjevi za mišljenja podnose se UNO-u prije poduzimanja radnji koje utječu na nastanak prava i obveza po osnovi neizravnih poreza ili podnošenja prijave za neizravne poreze ili poštivanja bilo kojih drugih obveza neizravnih poreza.
- (3) Neće se uzeti u razmatranje zahtjevi za mišljenje koji nisu sukladni uvjetima navedenim u stavku (2) ovoga članka, ali u svezi s tim, UNO će poslati obavijest podnositelju zahtjeva.
- (4) Na zahtjev za mišljenje odgovara ravnatelj UNO.
- (5) Podnošenje zahtjeva za mišljenje ne prekida rokove poštivanja obveza neizravnih poreza propisanih zakonima o neizravnim porezima.
- (6) UNO će donijeti interne upute za daljnji postupak u svezi s davanjem odgovora na zahtjeve za mišljenje, uključujući postavljanje rokova za odgovore i plaćanje troškova.

Članak 51.
(Posljedice mišljenja)

- (1) Mišljenja će biti obvezujuća za organizacijske jedinice UNO koje su nadležne za naplatu neizravnih poreza u svezi s osobom koja je tražila mišljenje.
- (2) Kriteriji dani u mišljenju UNO-a odnosit će se na onu osobu koja je uputila zahtjev sve dok se ne izmijene okolnosti ili bilo koji drugi podaci sadržani u upitu.
- (3) Kriteriji UNO-a u mišljenjima primjenjivat će se sve dok se u zakonu, sudskom postupku ili postupku po prizivu ne izmijene. Izmjene u sudskom ili upravnom postupku treba objaviti prije njihova stupanja na snagu, za one koji su primili mišljenje.
- (4) Mišljenja u svezi s neriješenim prizivima, prigovorima ili postupcima koji su već pokrenuti nakon primitka zahtjeva, ako ih je dao UNO, neće biti obvezujuća.
- (5) Mišljenja nisu predmetom priziva.

Članak 52.
(Povjerljivost podataka o neizravnim porezima)

- (1) Podaci, zapisi ili izvješća koja UNO dobije kao ishod izvršenja obveza osobito su povjerljivi i mogu se koristiti samo za potrebe neizravnih poreza ili za izricanje sankcija neizravnih poreza. Podaci se ne mogu ustupiti ili objaviti bilo kojoj drugoj strani, osim:
 - a) u slučaju suradnje sa sudbenim tijelima ili s javnim tužiteljem u istragama ili kaznenom gonjenju po službenoj dužnosti;
 - b) u slučaju suradnje sa sudbenim tijelima ili s javnim tijelima u zaštiti maloljetnih osoba ili drugih osoba bez ovlasti za postupanje;

- c) u slučaju suradnje sa sucima u izvršenju rješenja. Kod zahtjeva za dostavu podataka od suca, potrebna su odgovarajuća objašnjenja glede nemogućnosti dobivanja podataka iz bilo kojih drugih izvora;
 - d) u slučaju suradnje s drugim poreznim upravama za potrebe poštivanja poreza u okvirima njihove nadležnosti;
 - e) u slučaju suradnje sa zakladama koje upravljaju socijalnim doprinosima i drugim javnim administracijama za borbu protiv prijevара u sustavima mirovinske ili javne (socijalne) pomoći ili fiskalnih prijevара i
 - f) u slučaju suradnje s državnim tijelima nadležnim za naplatu drugih javnih prihoda, za potrebe identifikacije poreznih obveznika.
- (2) Objava ili dostava podataka vršiti će se elektroničkim putem kada je to tehnički i praktično moguće.
- (3) UNO poduzima potrebne mjere za jamstvo povjerljivosti i odgovarajuću uporabu podataka obveznika neizravnih poreza.
- (4) Bilo koji službenik UNO koji zna ili ima pristup ovim podacima dužan je zaštititi i poštivati njihovu povjerljivost, izuzev u slučajevima navedenim u stavku (1) ovoga članka. Otkrivanje ovakvih podataka smatra se teškom povredom službene dužnosti i rješavat će se primjenom odgovarajućih zakonskih propisa.
- (5) Oni koji primaju uplate i oni koji su obvezni vršiti plaćanje na račun također su dužni zaštititi i poštivati povjerljivost poreznih podataka.

Članak 53.

(Upraba informatičkih sredstava)

Dokumenti UNO-a koji se izdaju bilo kojim informatičkim ili elektroničkim putem ili oni koje UNO izdaje kao primjerke izvornika koji su pohranjeni tim sredstvima imaju važnost jednaku kao i izvornici u smislu njihove vjerodostojnosti, cjelovitosti i prihvaćanja od zainteresirane strane, kao i poštivanja jamstava i uvjeta koji se traže sukladno zakonima koji su u primjeni.

POGLAVLJE II. OPĆA PRAVILA U SVEZI S RADNJAMA I POSTUPCIMA NEIZRAVNOG OPOREZIVANJA

Članak 54.

(Pokretanje postupaka neizravnog oporezivanja)

- (1) Postupci neizravnog oporezivanja pokreću se po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke prijavom, ispravom, obaviješću, zahtjevom ili bilo kojim drugim sredstvom propisanim u zakonu o neizravnim porezima.
- (2) Dokumenti za poduzimanje radnji i pokretanje postupka neizravnog oporezivanja uvijek sadrže: ime, prezime, naziv subjekta i identifikacijski broj obveznika neizravnog poreza ili njegovog zastupnika.
- (3) UNO može propisati uporabu obrazaca za prijave, isprave, obavijesti i zahtjeve.
- (4) Obrasce iz stavka (3) ovoga članka UNO stavlja na raspolaganje obveznicima neizravnih poreza, sukladno uvjetima propisanim u zakonima i propisima o neizravnim porezima.

(5) UNO može odrediti slučajeve u kojima će obveznici neizravnih poreza morati ili moći podnositi svoje prijave neizravnih poreza, isprave, obavijesti ili zahtjeve elektroničkim putem.

Članak 55.

(Obavljanje radnji u postupku neizravnog oporezivanja)

U postupku neizravnog oporezivanja UNO će uvijek olakšavati obveznicima neizravnih poreza prava i poštivanje obveza na sljedeći način:

a) obveznici neizravnih poreza nisu obvezni podnositi dokumente koji nisu obvezujući sukladno zakonu o neizravnom oporezivanju ili one koje je obveznik ranije podnio i koje UNO već posjeduje. UNO može od obveznika neizravnog poreza tražiti da potvrdi već podnesene podatke;

b) obveznici neizravnih poreza imaju pravo od UNO dobiti potvrde za podnesene prijave, isprave ili obavijesti ili njihov sadržaj;

c) obveznicima koji su uključeni u UNO-ve radnje ili postupke dopušteno je da dobiju primjerak dokumenata koji se nalaze u spisu, izuzev kada bi to štetilo interesima trećih osoba ili se odnosi na privatnost druge osobe ili ako je to zabranjeno zakonom i na zakonu utemeljenom aktu. Pravo iz ove točke ograničeno je na dokumente koji se moraju smatrati nepoznatim obvezniku neizravnih poreza i nisu u njegovom posjedu. Primjerci će se dostavljati tijekom postupka saslušanja;

d) u postupku razreza neizravnih poreza, dopušteno je propustiti saslušanje prije donošenja prijedloga o razrezu kada se obveznik neizravnog poreza suglasi s procjenom (razrezom) ili kada je pravilima dozvoljen postupak bez saslušanja. Nakon toga, obveznik neizravnih poreza ima pravo provjeriti spis u roku za podnošenje prigovora. Rok za podnošenje prigovora je pet radnih dana;

e) ispitivanje dokaza i obavijesti o daljnjim radnjama dopušteno je kada se smatra odgovarajućim, ali se zainteresirane strane ne obavještavaju prije provođenja upravnih radnji, izuzev ako nije drukčije propisano ovim Zakonom;

f) radnje koje je UNO poduzela u provođenju postupaka neizravnog oporezivanja dokumentiraju se obavijestima, pisanim izjavama, izvješćima i svakim drugim dokumentom koji je predviđen posebnim zakonom za svaki neizravni porez:

1) obavijesti su dokumenti kojima UNO obavještava obveznika neizravnog poreza o početku postupka ili o bilo kojim drugim činjenicama ili okolnostima u svezi s tim. Obavijesti se, također, koriste za traženje bilo koje potrebne informacije od bilo koje osobe ili subjekta. Obavijesti se mogu ujediniti u pisanu izjavu,

2) pisane izjave su službeni dokumenti u kojima se evidentiraju činjenice, izjave obveznika neizravnih poreza ili osoba s kojima su radnje poduzete. Pisane izjave ne smiju sadržavati prijedlog razreza neizravnih poreza;

g) UNO donosi, sukladno onome što je utvrđeno zakonom, po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke, bilo koje izvješće koje je:

- 1) zakonski (pravno) obvezujuće,
- 2) traženo od bilo kojeg organa javne uprave,
- 3) traženo od zakonodavnih ili sudbenih vlasti,
- 4) nužno za primjenu neizravnog oporezivanja.

Članak 56.
(Završetak postupaka neizravnog oporezivanja)

- (1) Postupak neizravnog oporezivanja završava se:
 - a) rješenjem;
 - b) dragovoljnim odustajanjem od zahtjeva;
 - c) odricanjem od postojećeg prava;
 - d) usljed materijalne nemogućnosti ili zbog nepredvidivih okolnosti;
 - e) obustavljanjem radnji;
 - f) ispunjenjem obveza;
 - g) bilo kojim drugim zakonom predviđenim razlogom.
- (2) Porezni akti koji su automatski proizvedeni u UNO-vim elektroničkim sustavima imaju snagu rješenja u postupku neizravnog oporezivanja.

Članak 57.
(Razrez neizravnih poreza)

- (1) Razrez neizravnih poreza je unos porezne obveze poreznog obveznika za zakonom određeno porezno razdoblje u evidencije UNO.
- (2) Porezni dokumenti na temelju kojih se obavlja razrez porezne obveze su:
 - a) prijava samooporezivanja propisana zakonima o neizravnim porezima;
 - b) izmijenjene i dopunske prijave samooporezivanja, isprave i drugi dokumenti propisani zakonima o neizravnim porezima;
 - c) porezne prijave i ostali porezni dokumenti koje UNO donosi u ime poreznog obveznika, a koji se automatski proizvode u UNO-ovim elektroničkim sustavima;
 - d) prijedlog razreza iz članka 86. stavak (5) i članka 89. ovoga Zakona;
 - e) rješenje o dodatnom razrezu porezne obveze.
- (3) Ukoliko porezni obveznik naknadno podnese prijavu samooporezivanja, ona zamjenjuje porezni dokument iz stavka (2) točka c) ovoga članka.
- (4) UNO nije dužna prihvatiti podatke koje dostavi obveznik neizravnih poreza u samooporezivanju, ispravama, obavijestima, zahtjevima ili bilo kojem drugom dokumentu.

Članak 58.
(Uručenje dokumenta o razrezu neizravnih poreza)

- (1) Dokument o razrezu neizravnih poreza uručuje se obveznicima neizravnih poreza na način kako je propisano u člancima 64. - 68. ovoga Zakona.
- (2) Iznimno od procedure propisane stavkom (1) ovoga članka, dokumenti o razrezu porezne obveze načinjeni u slučaju kad porezna prijava nije dostavljena u zakonom propisanom roku, ne uručuju se poreznom obvezniku. Dostava podataka o ovako utvrđenim poreznim obvezama obavlja se sukladno propisima koji reguliraju prisilnu naplatu.
- (3) Dokument sadrži sljedeće:
 - a) identifikaciju obveznika neizravnih poreza;
 - b) iznos duga s glavnicom i drugim dužnim iznosima koji su posebno označeni;

- c) mjesto, uvjete, način i rok plaćanja;
- d) činjenice i dokaze koji su korišteni kod utvrđivanja iznosa duga s njegovom zakonskom osnovom;
- e) pouku o pravnom lijeku, tijelo nadležno za rješavanje po prizivu i rok za ulaganje priziva.

Članak 59.
(Obveza rješavanja)

- (1) UNO je dužan očitovati se o svakom zahtjevu stranke koji može nastati tijekom postupka neizravnog oporezivanja i uručiti rješenje stranci u postupku.
- (2) Stavak (1) ovoga članka ne primjenjuje se u sljedećim slučajevima:
 - a) dragovoljnim odustajanjem i
 - b) obustavljanjem radnji.

Članak 60.
(Rok za donošenje rješenja)

- (1) Rok za donošenje rješenja je onaj koji je određen propisima za svaki postupak. Ako nije propisan, rok za donošenje rješenja je šest mjeseci.
- (2) Rokovi se računaju:
 - a) za postupak pokrenut po službenoj dužnosti - od dana uručenja obavijesti o pokretanju postupka zainteresiranoj strani,
 - b) za postupak pokrenut na zahtjevu stranke - od dana kada je zahtjev upućen preporučenom poštom, tj. uručen UNO.
- (3) Rokovi iz stavka (1) ovoga članka ne odnose se na postupke prisilne naplate.

Članak 61.
(Teret dokazivanja)

- (1) Teret dokazivanja je na obvezniku neizravnih poreza.
- (2) Osobe koje imaju obveze neizravnih poreza oslobađaju se tereta dokazivanja ako se pozivaju na dokazna sredstva koja UNO već posjeduje.

Članak 62.
(Dokazna vrijednost pisanih izjava)

- (1) Pisane izjave koje su načinjene za vrijeme radnji ili postupaka neizravnog oporezivanja su službeni dokumenti i imaju vrijednost dokazanih činjenica koje su navedene u njima, izuzev ako se ospore dokazivanjem suprotnog.
- (2) Činjenice sadržane u pisanim izjavama i prihvaćene od osoba koje imaju obveze neizravnih poreza smatraju se konačnim i mogu se ispravljati samo činjeničnim dokazom pogreške.

Članak 63.

(Pretpostavka o pitanjima neizravnog oporezivanja)

(1) UNO smatra vlasnikom - posjednikom bilo koje robe, prava, poduzeća, usluge ili radnji osobu koja je registrirana kao takva u javnom registru, izuzev ako se ne dokaže suprotno.

(2) Podaci i činjenice navedene u prijavi samooporezivanja, ispravama, obavijestima i bilo kojim drugim dokumentima što ih podnese osoba koja ima obvezu neizravnih poreza smatrat će se istinitim prijavama obveznika i mogu se ispravljati samo dokazivanjem suprotnog.

Članak 64.

(Uručenje dokumenata o pitanjima neizravnog oporezivanja)

Dokumenti se uručuju zainteresiranim stranama, sukladno posebnim pravilima propisanim ovim Zakonom.

Članak 65.

(Mjesto uručenja dokumenata)

(1) U postupcima koji su pokrenuti na zahtjev stranaka, dokumenti se uručuju na adresu podnositelja zahtjeva.

(2) U postupcima koji su pokrenuti po službenoj dužnosti, dokumenti se mogu uručiti na adresu osobe koja ima obveze neizravnih poreza, na adresu njezinog zastupnika, na njezino radno mjesto, na mjesto poslovne djelatnosti ili na bilo koje drugo mjesto koje je odgovarajuće za ove potrebe.

Članak 66.

(Osobe kojima je dopušteno primanje dokumenata)

(1) Kada se dokument mora uručiti na adresu prebivališta koju je navela zainteresirana strana ili njezin zastupnik, a utvrđeno je da osoba kojoj se uručuje dokument nije dostupna, dokument se može uručiti bilo kojoj osobi koja se zatekne na licu mjesta i pod uvjetom da se navedena osoba s tim suglasi i potpiše dokaz o uručenju. Na dokazu o uručenju (potvrda o primitku) osoba koja obavlja uručenje navodi ime i prezime primatelja pismena i njegovo srodstvo s imenovanom osobom. Dokument se tada smatra uručenim.

(2) Dokument se također smatra uručenim ako zainteresirana strana ili njezin zastupnik odbiju potpisati dokaz o uručenju (potvrda o primitku). U takvim slučajevima osoba koja obavlja uručenje piše izjavu, navodeći da je odbijen potpis primitka dokumenta. Takva izjava služi kao dokaz o uručenju dokumenta.

Članak 67.
(Uručenje po obavijesti)

(1) Ukoliko se dokument ne može uručiti na način propisan člankom 66. ovoga Zakona i nije utvrđeno privremeno boravište imenovane osobe, osoba koja obavlja uručenje ostavlja pisanu obavijest na vratima ili u poštanski sandučić na adresi prebivališta ili poslovnog prostora imenovane osobe, navodeći mjesto gdje se dokument o kojem se radi mora podići u roku od 15 dana.

(2) Obavijest iz stavka (1) ovoga članka sadrži upozorenje da ako imenovana osoba ne podigne dokument u navedenom roku, dokument se smatra uručenim onoga dana kada je obavijest ostavljena.

(3) Ako se dokument ne može uručiti na način propisan člankom 66. ovoga Zakona iz razloga što imenovana osoba više ne boravi na prijavljenoj adresi, osoba koja obavlja uručenje vraća dokument UNO, s izjavom o trenutnom mjestu stanovanja imenovane osobe.

(4) U slučaju kada UNO ne zna mjesto stanovanja osobe, na oglasnoj ploči u prostorijama UNO priopćava posljednju poznatu adresu prebivališta imenovane osobe, s pozivom da navedeni dokument mora podići u roku od 15 dana.

(5) Priopćenje iz stavka (4) ovoga članka sadrži upozorenje da ako imenovana osoba ne podigne dokument u navedenom roku, dokument se smatra uručenim onoga dana kada je priopćenje objavljeno.

(6) Kada je nemoguće uručiti dokument imenovanoj osobi na način propisan ovim člankom, u tom slučaju UNO nema obvezu obavijestiti navedenu osobu o bilo kojoj daljnjoj radnji postupka, izuzev o odluci o prodaji yaplijenjene imovine.

(7) Iznimno od stavka (6) ovoga članka, zainteresirana strana ima pravo pojaviti se u bilo kojoj fazi postupka.

Članak 68.
(Uručenje putem pošte)

UNO daljnjim uputama propisuje koji se dokumenti mogu uručivati koristeći preporučenu poštu ili druga odgovarajuća sredstva dozvoljavaju posjedovanje dokaza o primitku dokumenta ili razloga zašto dokument nije mogao biti uručen.

Članak 69.
(Ulazak u prostorije za stanovanje)

U slučaju potrebe ulaska u prostorije za stanovanje koje su ustavom zaštićene, radi izvršavanja bilo kojeg postupka neizravnih poreza, UNO traži pristanak osobe koja ima obveze neizravnih poreza. Ako pristanak nije zatražen ili dan traži se sudsko odobrenje.

Članak 70.
(Prijava mogućih prekršaja)

(1) Svaki građanin, fizička osoba i pravna osoba ima pravo prijaviti UNO bilo koju činjenicu ili situaciju koja može biti prekršajem neizravnih poreza ili može biti od

značenja za upravljanje neizravnim porezima. Ovo je pravo neovisno o obvezi informiranja ili obvezi suradnje.

- (2) Nakon primitka, prijava se šalje tijelu nadležnom za odgovarajuće radnje.
- (3) Ako se prijavljene činjenice pokažu vjerodostojnim i nepoznate su UNO, mogu se pokrenuti odgovarajuće radnje i postupci. U tome slučaju, prijava neće biti dijelom spisa.
- (4) UNO može staviti nastranu prijavu bez poduzimanja bilo koje radnje kada je smatra neosnovanom ili kada su prijavljeni podaci neuvjerljivi.
- (5) Osoba koja podnese prijavu nema pravni položaj zainteresirane strane.

Članak 71.

(Provjere i istraživanja ovlasti i djelovanja)

- (1) UNO provjerava i istražuje bilo koju činjenicu, radnju, dokaz, poslovanje, poduzeće, vrijednost i druge okolnosti, uključujući neizravne dokaze na temelju kojih se mogu utvrditi obveze neizravnih poreza, uključujući uz sve to i primjenu neizravne procjene porezne obveze, s ciljem provjere točnosti obveze po osnovi neizravnih poreza.
- (2) Izvršenjem zadaće provjere i istraživanja, UNO će cijeniti bilo koju činjenicu, radnju ili djelatnost koju obavlja osoba koja ima obveze neizravnih poreza, bez obveza prema tvrdnjama koje načini osoba koja ima obveze neizravnih poreza.
- (3) UNO provodi daljnje provjere poštivanja propisa o neizravnom oporezivanju.

POGLAVLJE III. POSTUPAK NEIZRAVNOG OPOREZIVANJA

Članak 72.

(Postupak neizravnog oporezivanja)

Postupci neizravnog oporezivanja su poduzimanje upravnih radnji koje se odnose:

- a) na prijam i obradbu isprava koje nisu samooporezovane, prijava samooporezivanja, prijenos podataka i bilo kojih drugih dokumenata što se odnose na neizravne poreze;
- b) na provjeru i ostvarenje povrata koji su propisani u zakonima o neizravnim porezima;
- c) na provođenje radnji nadzora nad poštivanjem obveza u smislu podnošenja isprava neizravnih poreza i bilo kojih drugih formalnih obveza;
- d) na provođenje provjera podataka;
- e) na provođenje ograničenih provjera;
- f) na donošenje dokumenta o razrezu neizravnih poreza koji proizlaze iz provjera i pregleda;
- g) na izdavanje potvrda o neizravnim porezima;
- h) na izdavanje i poništenje identifikacijskog broja poreznog obveznika;
- i) na vođenje i održavanje registara obveznika neizravnih poreza;
- j) na informacije o neizravnim porezima;
- k) na bilo koju drugu radnju u svezi s neizravnim porezima koja se ne odnosi na kontrolu ili radnju prisilne naplate.

Članak 73.

(Načini pokretanja postupka neizravnog oporezivanja)

Postupak neizravnog oporezivanja pokreće se:

- a) samooporezivanjem ili bilo kojom drugom vrstom porezne isprave,
- b) na zahtjev obveznika neizravnih poreza, kako je propisano u članku 54. ovoga Zakona i
- c) UNO po službenoj dužnosti.

Članak 74.

(Porezna isprava)

Porezna isprava je bilo koji dokument koji je dostavljen UNO u kojem osoba koja ima obveze neizravnih poreza priznaje ili navodi bilo koju činjenicu što se odnosi na utvrđivanje obveza po osnovi neizravnih poreza.

Članak 75.

(Samooporezivanje)

- (1) Samooporezivanje je prijava neizravnog poreza u kojoj osoba koja ima obveze neizravnih poreza UNO-u dostavlja obveze po osnovi neizravnih poreza, uključujući vrstu poreza, različite iznose i druge propisane podatke.
- (2) Samooporezivanje iz stavka (1) ovoga članka može biti UNO-vim predmetom provjere i kontrole koji će, ako se utvrde nepravilnosti, izvršiti dodatni razrez poreza.
- (3) Ako osoba koja ima obveze neizravnih poreza smatra da je u prijavi samooporezivanja prikazan iznos koji premašuje iznos porezne obveze, može zahtijevati ispravak samooporezivanja. Ako ispravak daje osnovu za povrat a UNO ne izvrši povrat sredstava u roku od šest mjeseci, dužni iznos obuhvatit će i kamatu kako je propisano u članku 10. ovoga Zakona. Razdoblje od šest mjeseci računa se istekom roka za podnošenje prijave samooporezivanja ako je ispravak podnesen prije toga roka, ili od dana kada je ispravak podnesen ako je rok za podnošenje prijave samooporezivanja istekao. Isto se primjenjuje ako ispravak daje osnovu za povrat neosnovanog plaćanja.

Članak 76.

(Dopunske ili zamijenjene isprave i prijave samooporezivanja)

- (1) Osobama koje imaju obveze neizravnih poreza dopušteno je dostaviti dopune ili izmjene isprave i/ili prijave samooporezivanja u roku propisanom za redovito podnošenje isprave ili prijave samooporezivanja i nakon isteka toga roka sve do isteka razdoblja od pet godina od roka za redovito podnošenje isprave ili prijave samooporezivanja, tj. isteka roka UNO za utvrđivanje poreznog duga.
- (2) Svrha dopuna ili izmjena samooporezivanja je da dopuni ili zamijeni prethodno podnesene prijave samooporezivanja i one se mogu podnositi kada je iznos za plaćanje veći od prijavljenog u prethodnom samooporezivanju ili kada je iznos za koji treba izvršiti povrat ili prijeboj manji od prijavljenog u prethodnom samooporezivanju. U drugim slučajevima, primjenjuje se stavak (3) članka 75. ovoga Zakona.

(3) U ispravama ili prijavama samooporezivanja iz stavka (1) ovoga članka, osobe koje imaju obveze neizravnih poreza navode jesu li iste dopune ili zamjene podnesenih prijava.

Članak 77.

(Postupci neizravnog oporezivanja)

- (1) Postupci neizravnog oporezivanja, između ostalih, su sljedeći:
- a) postupci povrata koji su pokrenuti podnošenjem prijave samooporezivanja ili odvojenim zahtjevom;
 - b) bilo koji postupak koji je pokrenut ispravom;
 - c) postupci provjere podataka i
 - d) postupci ograničenih provjera.
- (2) Podzakonskim se aktima može propisati bilo koji drugi postupak neizravnog oporezivanja koji je predmetom propisa ovoga Zakona.

Članak 78.

(Pokretanje postupaka povrata)

Kako je propisano zakonom, za svaki će se neizravni porez postupci povrata pokretati podnošenjem prijave samooporezivanja, isprave ili zahtjeva.

Članak 79.

(Povrati koji proizlaze podnošenjem prijave samooporezivanja)

- (1) Ako je ishod prijave samooporezivanja iznos za povrat, UNO će izvršiti povrat novčanih sredstava, kako je propisano u članku 14. ovoga Zakona.
- (2) Rok za povrat novčanih sredstava teče od dana kada je istekao rok za podnošenje prijave samooporezivanja. Ukoliko nije propisan rok, UNO vrši povrat u roku od šest mjeseci. Za one prijave samooporezivanja koje su podnesene nakon isteka roka, UNO vrši povrat u roku od šest mjeseci nakon podnošenja prijave samooporezivanja.

Članak 80.

(Povrati koji proizlaze podnošenjem isprava)

- (1) Ako je propisano zakonom o neizravnim porezima, postupci povrata neizravnih poreza mogu se pokretati podnošenjem isprava ili zahtjeva UNO-u.
- (2) Rok za povrat novčanih sredstava računa se:
- a) od sljedećega dana nakon isteka roka za redovito podnošenje ili
 - b) od dana nakon podnošenja isprave, ako je podnesena nakon isteka roka za redovito podnošenje ili ako nije zakonom propisan rok za redovito podnošenje.

Članak 81.

(Završetak postupka povrata)

- (1) Postupak povrata može se završiti:

- a) rješenjem UNO o odobravanju povrata,
 - b) rješenjem UNO o odbijanju zahtjeva i
 - c) pokretanjem postupka provjere, ograničene provjere ili kontrole.
- (2) U bilo kojem slučaju iz stavka (1) ovoga članka, obveza plaćanja kamate ostaje nepromijenjena.

Članak 82.

(Pokretanje postupka podnošenjem isprave)

- (1) Ako je propisano zakonom o neizravnim porezima, u trenutku podnošenja isprave postupak pokreće obveznik neizravnih poreza.
- (2) Nakon primitka isprave, UNO vrši razrez obveze po osnovi neizravnih poreza.

Članak 83.

(Faze postupka koji je pokrenut podnošenjem isprave)

- (1) UNO vrši uručenje dokumenta o razrezu obvezniku neizravnih poreza, najkasnije u roku od tri mjeseca od dana isteka roka za podnošenje isprave.
- (2) Ako isprava nije dostavljena u propisanome roku, rok se računa od dana nakon isteka roka za podnošenje isprave.
- (3) UNO može za utvrđivanje razreza koristiti podatke koje je dostavio obveznik neizravnih poreza i bilo koje druge podatke koje posjeduje. Osim toga, UNO može tražiti od obveznika neizravnih poreza da razjasne podatke i da za njih podnesu obrazloženja.
- (4) Nakon razvrstavanja i utvrđivanja, UNO vrši uručenje dokumenta o razrezu obvezniku neizravnih poreza.
- (5) Ako su podaci ili vrijednosti koje UNO koristi drukčiji od onih koje podnese obveznik, te se okolnosti navode u dokumentu o razrezu, s pozivanjem na zakonsku osnovu koja je korištena kako bi se dala mogućnost obvezniku neizravnih poreza da dostavi svoj prigovor.

Članak 84.

(Završetak postupka koji je pokrenut podnošenjem isprave)

Kada UNO donese dokument o razrezu, završava se postupak koji je pokrenut podnošenjem isprave.

Članak 85.

(Postupci provjere podataka)

UNO pokreće postupak provjere podataka u sljedećim slučajevima:

- a) ako isprava ili prijave samooporezivanja sadrže formalne ili računске pogreške;
- b) ako se dostavljeni podaci ne slažu s podacima u ispravama koje je ranije podnio obveznik neizravnih poreza ili s podacima koje ima UNO;
- c) ako postoji pogrešna primjena zakona koja se može uočiti iz isprave ili prijave samooporezivanja ili iz dokaza uz njih priloženih;
- d) ako je potrebno bilo kakvo razjašnjenje ili obrazloženje dostavljenih podataka.

Članak 86.

(Pokretanje i faze postupka provjere podataka)

- (1) Postupak provjere podataka može se pokrenuti:
 - a) na zahtjev UNO obvezniku neizravnih poreza da razjasni ili obrazloži bilo kakav utvrđeni nesklad u dostavljenim podacima o njegovom samooporezivanju ili ispravi,
 - b) kada UNO donese dokument o razrezu obvezniku neizravnih poreza, kada je bilo dovoljno podataka da se on izvrši.
- (2) Ako osoba koja ima obveze neizravnih poreza nije suglasna s podacima koje ima UNO, mora pružiti dokaze za suprotno.
- (3) Prije završetka razreza, UNO će dostaviti prijedlog razreza obvezniku neizravnih poreza i dati rok u kojem obveznik može podnijeti prigovor.
- (4) Predloženi razrez poziva se na činjenice i zakonske osnove koje je UNO uzeo u obzir.
- (5) Ako obveznik neizravnih poreza u utvrđenom roku ne iznese primjedbe na prijedlog razreza, prijedlog postaje konačnim bez bilo koje daljnje radnje UNO-a.

Članak 87.

(Završetak postupka provjere podataka)

- (1) Postupak provjere podataka može se završiti:
 - a) odlukom o obustavljanju postupka provjere podataka;
 - b) razrezom porezne obveze;
 - c) razjašnjenjem, obrazloženjem ili ispravkom nesuglasja ili podataka koji su predmetom zahtjeva obveznika neizravnih poreza;
 - d) pokretanjem postupka ograničene provjere ili kontrole koji uključuje postupak provjere podataka.
- (2) Provođenje postupka provjere podataka ne predstavlja smetnju za pokretanje kasnijih provjera ili kontrola istog predmeta.

Članak 88.

(Ograničene provjere)

- (1) U postupku ograničene provjere UNO provjerava činjenice, radnje, dokaze, aktivnosti, poslovne i druge okolnosti koje određuju obvezu po neizravnom porezu.
- (2) U postupku ograničene provjere, UNO poduzima samo sljedeće radnje:
 - a) ispitivanje podataka koje podnese obveznik neizravnog poreza u prijavama i u predočenim opravdanjima;
 - b) ispitivanje podataka i evidencija koje posjeduje UNO koji dokazuju postojanje obveze subjekta oporezivanja ili pretpostavke o postojanju obveze neizravnog poreza ili postojanja dokaza koji određuju obvezu neizravnog poreza koja nije prijavljena ili se razlikuju od onih koje je prijavila osoba obveznik neizravnog poreza;
 - c) ispitivanje registara i svih ostalih dokumenata koje propisuje zakonodavstvo o neizravnom oporezivanju ili bilo kojih drugih službenih knjiga, evidencija ili dokumenata, kao i faktura ili opravdanja za promjene uključene u te knjige, evidencije ili dokumente;

d) zahtjevi trećim stranama da dostave informacije za koje imaju obvezu dostave ili da potvrde putem podnošenja odgovarajućih opravdanja.

(3) Jedino UNO ima pravo tražiti informacije od trećih osoba u svezi s financijskim kretanjima koja mogu imati utjecaj na obveze po osnovi neizravnih poreza, nakon neuspjeha u njihovom traženju od osobe koja ima obveze neizravnih poreza.

(4) Radnje ograničene provjere vrše se u prostorijama UNO, izuzev onih koje su propisane carinskim propisima ili onih u svrhu provjere inventurnih lista poreznih obveznika. Službenici UNO koji vrše radnje provjere izvan prostorija UNO dužni su pridržavati se ovlasti propisanih člankom 93. ovoga Zakona.

Članak 89.

(Faze postupka ograničene provjere)

Kada se postupkom ograničene provjere otkriju odstupanja, UNO dostavlja obvezniku neizravnog poreza prijedlog razreza kako bi omogućio obvezniku da iznese svoje primjedbe. Ukoliko obveznik ne iznese primjedbe na prijedlog razreza u danome roku, prijedlog postaje konačnim bez poduzimanja daljnjih radnji od UNO. Ako obveznik neizravnih poreza iznese primjedbe na prijedlog razreza, UNO izdaje rješenje o razrezu u postupku ograničene provjere.

Članak 90.

(Završetak postupka ograničene provjere)

Postupak ograničene provjere može se završiti pokretanjem kontrole, ako UNO nema dovoljno osnove za donošenje razreza.

Članak 91.

(Posljedice razreza izvršenog u postupku ograničene provjere)

(1) Nakon što je utvrđen konačni razrez u sklopu ograničene provjere, UNO ne može novim postupkom ograničene provjere vršiti novo utvrđivanje iste obveze po neizravnom porezu za isto porezno razdoblje ako je u postupku ograničene provjere za kasnije razdoblje utvrđeno da je prethodni razrez netočan. Postupak kontrole uvijek se može provesti za razdoblje za koje je izvršen konačni razrez u postupku ograničene provjere.

(2) Činjenice ili elementi koji određuju obveze po osnovi neizravnog poreza, koje porezni obveznik ili njegov zastupnik prihvaćaju, porezni obveznik kasnije ne može osporiti, osim ukoliko ne podnese dokaze o činjeničnoj pogreški.

(3) UNO može donijeti propise i upute za daljnje reguliranje ograničenih provjera i njihovu primjenu.

POGLAVLJE IV. POSTUPAK KONTROLE

Članak 92. (Kontrola neizravnih poreza)

Svrha kontrole neizravnih poreza je da kontrolira poštivanje obveza po osnovi neizravnih poreza i vrši ispravak stanja. Kontrola neizravnih poreza sastoji se od obavljanja administrativnih poslova:

- a) radi otkrivanja činjenica u svezi s neizravnim porezima koje su nepoznate UNO;
- b) radi provjere pouzdanosti i točnosti informacija koje podnese obveznik neizravnih poreza;
- c) radi dobivanja informacija koje se odnose na upravljanje neizravnim porezima, sukladno obvezama pružanja informacija i suradnje predviđenih ovim i drugim zakonima o neizravnim porezima;
- d) radi obavljanja provjere vrijednosti prava, primanja, prihoda, proizvoda, dobara, nepokretne imovine, tvrtki i cjelokupne druge imovine kada je to potrebno zbog utvrđivanja poreznih obveza;
- e) radi obavljanja provjere ispunjavanja zahtjeva za dobivanje fiskalnih olakšica ili poticaja, kao i za primjenu posebnih shema neizravnih poreza ili postupaka oporezivanja;
- f) radi informiranja obveznika neizravnih poreza o njihovim dužnostima i pravima prilikom kontrole i kako da ih ispune;
- g) radi utvrđivanja razreza neizravnog poreza kao ishoda kontrole neizravnog poreza;
- h) radi obavještanja i informiranja javnih uprava;
- i) radi ispunjenja bilo kojih drugih dužnosti utvrđenih u bilo kojem drugom zakonu o neizravnim porezima ili koje povjere nadležna tijela.

Članak 93. (Ovlasti prilikom kontrole neizravnog oporezivanja)

(1) Kontrola neizravnih poreza obavlja se provjerom knjiga, evidencija, spisa, faktura, vaučera, korespondencije od važnosti za neizravne poreze, računalnih baza podataka, programa, evidencija ili spisa koji se odnose na gospodarske djelatnosti, kao i provjerom dobara ili bilo kojih podataka koje bi UNO trebao znati ili koji bi bili potrebni za postupanje u skladu s obvezama plaćanja neizravnih poreza.

(2) UNO inspektorima za neizravne poreze dopušten je ulazak u poslovne prostorije ili bilo koji drugi objekt ili mjesto gdje se obavljaju gospodarske djelatnosti, odnosno gdje se nalaze dobra ili bilo kakvi dokazi o njima. Ako je radi obavljanja kontrole neizravnih poreza potrebno ući u privatne prostorije za stanovanje, primjenjuje se postupak iz članka 69. ovoga Zakona.

(3) Obveznici neizravnih poreza inspektorima neizravnih poreza pružaju nužnu pomoć i suradnju za vrijeme obavljanja kontrole i stavljaju na raspolaganje sve tražene podatke. Osobe koje su obvezne plaćati neizravne poreze, a koje pozove inspektor za neizravne poreze, obvezne su biti nazočne traženoga dana ili u traženo vrijeme, osobno ili posredstvom svojih pravnih zastupnika. Iznimno, ako postoji opravdani razlog, inspektori

UNO za neizravne poreze mogu inzistirati da se obveznik neizravnih poreza pojavi osobno a ne njegov pravni zastupnik.

(4) Inspektori UNO smatraju se njegovim predstavnicima s posebnim ovlastima i na zahtjev obveznika svoj identitet dokazuju službenom iskaznicom.

(5) Organi javne uprave obvezni su na zahtjev inspektora neizravnih poreza pružiti im pomoć i zaštitu u izvršenju njihovih zadaća.

Članak 94.

(Vrste dokumenata)

(1) Kontrole neizravnog oporezivanja dokumentiraju se obavijestima, zabilješkama, pisanim izjavama i zapisnicima o kontroli.

(2) Zapisnik o kontroli je javna isprava koju sačinjavaju inspektori UNO u svrhu konstatiranja činjenica utvrđenih kontrolom neizravnih poreza.

(3) Zapisnikom o kontroli predlažu se nužni ispravci stanja, prijedlog razreza obveze neizravnih poreza ili se konstatira njihova ispravnost.

Članak 95.

(Mjere osiguranja u postupku kontrole)

(1) Mjere osiguranja mogu se poduzeti u postupku kontrole kako bi se spriječio nestanak, uništenje ili zamjena dokaza u svezi s utvrđivanjem porezne obveze ili kako bi se negiralo njihovo postojanje ili predočavanje.

(2) Mjere uključuju pečaćenja, privremeno oduzimanje ili bilo koje drugo preuzimanje nadzora nad trgovačkom robom i drugim dobrima koja podliježu oporezivanju, knjigama, dokumentima, spisima, prostorijama ili računalnom opremom koja može sadržavati relevantne podatke.

(3) Mjere osiguranja su razmjerne navedenoj svrsi i vremenski ograničene, a one koje mogu prouzročiti štetu koju je nemoguće ili teško popraviti - ne poduzimaju se.

(4) Mjere osiguranja poduzimaju se bez odgode, a UNO donosi zaključak o mjeri osiguranja u roku od 15 radnih dana od dana njihova donošenja, dok se one ukidaju kada okolnosti koje su prouzročile njihovo donošenje prestanu postojati.

Članak 96.

(Pokretanje i opseg postupka kontrole)

(1) Obveznik se neizravnih poreza na početku postupka obavještava nalogom za kontrolu o vrsti kontrole i opsegu radnji, kao i o njegovim pravima i obvezama za vrijeme postupka.

(2) Postupak kontrole može biti djelomičan ili potpun.

(3) Postupci kontrole su djelomični kada su predmetom provjere samo pojedine poslovne djelatnosti i činjenice bitne za oporezivanje.

(4) Kada je načinjen razrez nakon djelomične kontrole, UNO ne može obavljati novu djelomičnu kontrolu za iste obveze po osnovi neizravnih poreza i za isto razdoblje. Ako se kasnijom potpunom kontrolom ustvrde nove činjenice ili okolnosti, može se obnoviti postupak razreza i za razdoblje koje je bilo predmetom djelomične kontrole.

Članak 97.

(Rok za poduzimanje radnji kontrole)

- (1) Kontrola neizravnih poreza obavlja se bez bilo kakvih odgađanja.
- (2) Rokovi iz članka 60. ovoga Zakona ne odnose se na postupak kontrole neizravnih poreza. Postupak kontrole neizravnih poreza može se produljiti zbog objektivnih okolnosti odlukom ravnatelja UNO-a.

Članak 98.

(Mjesto obavljanja kontrole)

- (1) Kontrola neizravnih poreza može se obavljati kada to bude odgovaralo UNO:
 - a) u mjestu gdje obveznik ima mjesto boravka u svrhe neizravnih poreza, odnosno gdje njegov pravni zastupnik ima svoj ured ili mjesto boravka;
 - b) u mjestu gdje se poslovanje obavlja djelomično ili u cijelosti;
 - c) u mjestu gdje postoji bilo kakav dokaz obveze po osnovi neizravnih poreza;
 - d) u objektima UNO.

Članak 99.

(Vrijeme obavljanja kontrole)

Kada se kontrola neizravnih poreza obavlja u prostorijama obveznika, poštuva se njegovo radno vrijeme, i kada je moguće, uz zajednički se pristanak dogovori za drugi dan ili vrijeme. Ako to okolnosti nalažu, kontrola se može obavljati bilo kojim danom i u bilo koje vrijeme

Članak 100.

(Sadržaj zapisnika o kontroli)

Zapisnik o kontroli mora sadržavati:

- a) mjesto i datum kada je sačinjen;
- b) ime, prezime ili naziv tvrtke, identifikacijski broj i mjesto boravka u svrhe neizravnih poreza i iste podatke za zastupnika, ako su radnje poduzete u njegovoj nazočnosti;
- c) opis radnji, činjenica i dokaza obavljenih u postupku, a naročito činjenice bitne za izmjenu porezne obveze, kao i pravnu osnovu;
- d) ako se to može primijeniti, utvrđeno stanje u pogledu neizravnih poreza i prijedlog za izvršenje razreza;
- e) pouku o pravnom lijeku;
- f) nalaz inspektora glede postojanja prekršaja u svezi s neizravnim porezima;
- g) bilo koje druge podatke koje utvrdi UNO.

Članak 101.

(Faze postupka nakon zapisnika o kontroli)

- (1) Prije konačnog razreza, UNO dostavlja zapisnik kao prijedlog razreza obvezniku neizravnih poreza kako bi obvezniku dopustio da dostavi primjedbe.
- (2) Obveznik neizravnih poreza ili njegov zastupnik imaju pravo podnijeti svoje primjedbe u roku od pet radnih dana od dana dostave zapisnika.
- (3) Ako obveznik neizravnih poreza u utvrđenom roku ne iznese primjedbe na prijedlog razreza, prijedlog postaje konačnim bez bilo koje druge radnje UNO. U tom slučaju, UNO donosi rješenje o razrezu dodatne porezne obveze.

Članak 102.

(Rješenje o razrezu dodatne porezne obveze)

- (1) Rješenjem o razrezu utvrđuje se dodatna porezna obveza poreznog obveznika za razdoblje obuhvaćeno kontrolom, odnosno provjerom.
- (2) Rješenje sadrži i nalog poreznom obvezniku da dodatnu poreznu obvezu plati u ostavljenom roku.

DIO IV. Ovlasti za izricanje sankcija

POGLAVLJE I. NAČELA OVLAСТИ ZA IZRICANJE SANKCIJA O PITANJIMA NEIZRAVNOG OPOREZIVANJA

Članak 103.

(Načela ovlasti za izricanje sankcija)

- (1) Ovlasti za izricanje sankcija o pitanjima neizravnog oporezivanja, uključujući i carinska pitanja, primjenjivat će se sukladno načelima koja propisuju ova pitanja i posebnim odredbama ovoga Zakona.
- (2) Posebno će se primjenjivati načela zakonitosti, svrstavanja, odgovornosti, razmjernosti, i nepodudaranja s kaznenom odgovornošću i sankcijama za prekršaje, prema zakonima o neizravnim porezima.
- (3) Odgovorna osoba ne može za isto činjenje ili nečinjenje biti sankcionirana za prekršaj više od jednog sankcijskog propisa. U slučaju da činjenje ili nečinjenje može biti prekršajem više od jednog sankcijskog propisa, primjenjuje se propis za najveću sankciju.
- (4) Sankcijski propisi za neizravne poreze neće se primjenjivati retroaktivno, izuzev slučajeva u korist sankcionirane osobe.

Članak 104.

(Načelo odgovornosti za prekršaje po osnovi neizravnih poreza)

- (1) Obveznicima neizravnih poreza i subjektima navedenim u članku 18. ovoga Zakona izreći će se sankcija za prekršaje po osnovi neizravnih poreza kada su za njih odgovorni.
- (2) Radnje ili propusti određeni zakonom kao prekršaji neće se smatrati takvima:

- a) ako su ih počinile osobe koje nisu zakonom ovlaštene za pitanja neizravnih poreza;
 - b) ako su nastali kao posljedica više sile;
 - c) ako su proizašle iz kolektivne odluke, za one koji su glasovali "protiv" te odluke ili iz opravdanih razloga nisu nazočili sastanku kada je odluka donesena;
 - d) ako je obveznik neizravnog poreza postupio sukladno kriteriju koji je UNO dao u pisanom obliku objavljujućim ili obavijesću;
 - e) ako su nastale pogreškom u informatičkim programima obveznika neizravnog poreza, kod UNO ili drugih osoba koje su zadužene po zakonu o neizravnim porezima.
- (3) Osobe koje imaju obveze neizravnih poreza a koje dragovoljno isprave stanje neizravnog poreza ili isprave nepravilne dokumente ili druge netočne informacije prethodno dostavljene UNO-u neće biti odgovorne.

Članak 105.

(Načelo nepodudarnosti sankcija neizravnih poreza)

- (1) Ako UNO smatra da prekršaj ima zakonsko obilježje kaznenoga djela, proslijedit će predmet tužitelju i obustaviti prekršajni postupak:
- a) dok sud ne donese presudu,
 - b) dok sud ne odbije optužni akt ili
 - c) dok tužitelj ne vrati predmet zbog nedovoljnog osnova.
- (2) Presuda krivnje spriječit će UNO u izricanju bilo koje upravne sankcije za prekršaj.
- (3) Ako sud odluči da kazneno djelo nije počinjeno, UNO će nastaviti prekršajni postupak sankcioniranja.
- (4) Dostava predmeta tužiteljstvu obustavit će rok zastare, koji će se nastaviti ako i kada se predmet vrati UNO-u.
- (5) Sankcije koje proistječu iz kršenja neizravnog poreza obuhvatit će zateznu kamatu i poseban trošak za zakašnjelo plaćanje kada su naplaćene u postupku prisilne naplate.

POGLAVLJE II. OPĆE ODREDBE U SVEZI S PREKRŠAJIMA I SANKCIJAMA PO OSNOVI NEIZRAVNOG POREZA

Članak 106.

(Odgovorne osobe)

- (1) Odgovorne osobe su one osobe navedene u članku 18. ovoga Zakona koje čine radnje ili propuste koji su propisani kao prekršaji u ovome Zakonu.
- (2) One osobe koje udruženo sudjeluju u počinjenju istoga prekršaja smatrat će se pojedinačno i solidarno odgovornim za plaćanje sankcija.

Članak 107.

(Odgovorne osobe i nasljednici sankcija neizravnih poreza)

- (1) Pojedinačno i solidarno odgovornim smatrat će se one osobe koje prouzrokuju ili aktivno surađuju u bilo kojem kršenju zakona i propisa o neizravnim porezima i pravni sljednici bilo kojeg oblika reorganiziranja (vlasništvo, vođenje posla, udruživanje, spajanje, podjela, izdvajanje i sl.) za obveze preuzete od pravnog prethodnika, a koje su

proistekle iz poslovanja. Odgovornost u prisilnoj naplati bit će ograničena sukladno odredbama propisanim u zakonu o prisilnoj naplati.

(2) Supsidijarno odgovornim osobama smatrat će se stvarni i pravni upravitelji (predstavnic) pravnih osoba:

- a) ako nisu poduzeli odgovarajuće mjere koje su u njihovoj nadležnosti kako bi učinili da pravna osoba poštiva obveze neizravnih poreza,
- b) ako su izričito ili prešutno odobrili nepoštivanje subordinatora ili
- c) ako su sklopili ugovore koji omogućuju nepoštivanje.

(3) Postupak utvrđivanja i traženja pojedinačne, solidarne i supsidijarne odgovornosti bit će propisan odredbama koje reguliraju prisilnu naplatu.

(4) Sankcije neizravnih poreza ne prenose se na zakonske ili oporučne nasljednike preminule osobe koja je počinila prekršaje.

(5) Sankcije za prekršaje neizravnih poreza prenijet će se na nasljednike sukladno odredbama članka 20. ovoga Zakona, kada su prekršaje počinili subjekti nad kojima je proveden postupak likvidacije.

Članak 108.

(Pojam i vrste prekršaja neizravnih poreza)

(1) Prekršaji neizravnih poreza su radnje ili propusti koji su učinjeni namjerno ili iz nemara, koji su kao takvi utvrđeni i sankcionirani u ovom ili u bilo kojem drugom zakonu o neizravnim porezima.

(2) Prekršaji neizravnih poreza razvrstani su na lakše, teže i teške.

(3) Prekršaji za carinsko područje bit će propisani posebnim zakonom.

Članak 109.

(Procjena težine prekršaja neizravnih poreza)

(1) Prekršaji neizravnog poreza razvrstavaju se na lakše, teže i teške, sukladno odredbama čl. 115.- 122. ovoga Zakona.

(2) Ako je počinitelj prekršaja jednom radnjom ili propustom, ili s više radnji ili propusta, počinio više prekršaja koji su razvrstani na lakše, teže i teške, u slučaju novčanog kažnjavanja - za svaki će se prekršaj izreći kazna u granicama određenim za taj prekršaj.

(3) Prikrivanjem podataka smatra se:

- a) nepodnošenje prijava neizravnih poreza,
- b) podnošenje prijava neizravnih poreza koje sadrže činjenice ili radnje koje ne postoje ili su s lažnim iznosima i
- c) podnošenje prijava neizravnih poreza s ukupnim ili djelomičnim propustom u radnjama, prihodu ili bilo kojim drugim podacima koji mogu izmjeniti iznos obveze neizravnih poreza.

(4) Lažnim se sredstvima smatraju:

- a) nepravilnosti u računovodstvu/knjigovodstvu i/ili u knjigama ili registrima utvrđenim u zakonu;
- b) nepravilnosti su i sljedeće radnje koje nisu ograničene navedenim:

- 1) nepoštivanje računovodstvenih načela, vođenja knjigovodstva ili knjiga ili registra koje je UNO propisao kao obvezujuće i/ili zakona koji propisuju ove obveze,
 - 2) primjenu računovodstva ili vođenje knjiga ili registra s netočnim i neistinitim knjiženjima događaja i iznosa,
 - 3) računovodstvo koje se ne vodi po načelima sveobuhvatnosti, pojedinačnog iskazivanja i pravodobnog knjiženja učinjenih radnji,
 - 4) računovodstvo s nepouzdanim obračunom, na način koji bi promijenio fiskalnu važnost ili značenje;
- c) uporaba faktura, priznanica ili bilo kojih drugih dokumenata koji su lažni ili krivotvoreni;
 - d) korištenje "podmetnutih osoba" (formalno ovlaštenih osoba) s ili bez njihova pristanka, na način da prekršitelj u namjeri da sakrije svoj identitet ostavlja dojam da je obveza neizravnih poreza nastala od treće osobe.

Članak 110.
(Vrste sankcija)

- (1) Prekršaji neizravnih poreza sankcioniraju se izricanjem novčanih kazni, a ako je utvrđeno u zakonu i propisima, i sporednim nenovčanim sankcijama.
- (2) Novčane se kazne mogu sastojati od novčanih kazni u fiksnom iznosu ili razmjernih stopa.
- (3) Nenovčane sankcije izriču se kada se smatra da novčana kazna nije razmjerna počinjenom prekršaju. Nenovčana sankcija može se sastojati od gubitka prava sklapanja ugovora o opskrbi s UNO, gubitka prava na subvencije prema ovom Zakonu, nastavka korištenja odobrenih administrativnih povlastica i sve drugo zakonom propisano.

Članak 111.
(Kriteriji za razvrstavanje sankcija)

- (1) Sankcije neizravnih poreza razvrstavat će se sukladno sljedećim kriterijima, do mjere do koje se mogu primjenjivati:
 - a) ponavljanje prekršaja neizravnih poreza;
 - b) iznos neplaćenih neizravnih poreza;
 - c) temeljno nepoštivanje obveza fakturiranja ili podnošenja dokumentacije;
 - d) ukoliko obveznik ne stavi prigovor na dodatni razrez koji izvrši UNO.
- (2) Kriteriji iz stavka (1) ovoga članka mogu se primjenjivati istodobno.

Članak 112.
(Smanjenje kazni)

Obveznik neizravnih poreza dobit će smanjenje sankcije za 50 %:

- a) ukoliko je u potpunosti iskazao svoje obveze po zahtjevu, u potpunosti surađivao u obračunavanju svojih dodatnih obveza i ni na koji način nije sprečavao provjeru, uključujući i davanje lažnih podataka,
- b) ukoliko nije uložio priziv na razrez neizravnih poreza,
- c) ukoliko je na vrijeme platio utvrđene obveze neizravnih poreza.

Članak 113.

(Prestanak odgovornosti proistekle iz prekršaja neizravnih poreza)

- (1) Odgovornosti za prekršaje neizravnih poreza ugasit će se u slučaju smrti osobe koja je prekršila propis neizravnih poreza ili istekom razdoblja od pet godina od dana kada je počinjen prekršaj.
- (2) Zastara za izricanje sankcija neizravnih poreza obustavit će se:
 - a) bilo kojom radnjom UNO s ciljem izricanja sankcije, ukoliko je osoba koja je počinila prekršaj znala za to ili bila svjesna te radnje,
 - b) podnošenjem predmeta tijelu nadležnom za postupanje u kaznenim predmetima,
 - c) bilo kojom radnjom osobe koja je počinila prekršaj prema UNO, a u svezi s kaznenim predmetom.
- (3) Zastara se proglašava po službenoj dužnosti

Članak 114.

(Prestanak sankcija)

- (1) Sankcije neizravnih poreza ugasit će se:
 - a) plaćanjem ili poštivanjem;
 - b) zastarom;
 - c) prijebomem;
 - d) oprostom;
 - e) smrću svih osoba koje su dužne platiti ili poštivati sankcije.
- (2) Prisilna naplata sankcija izvršiti će se sukladno odredbama o prisilnoj naplati obveza neizravnih poreza.
- (3) Sankcije neizravnih poreza koje su plaćene bez osnove (bez obveze za činjenje) smatrat će se kao neosnovana plaćanja, u smislu ovoga Zakona.

POGLAVLJE III. RAZVRSTAVANJE PREKRŠAJA I SANKCIJA NEIZRAVNIH POREZA

Članak 115.

(Prekršaji zbog neplaćanja duga po osnovi neizravnih poreza)

- (1) Prekršaj neizravnih poreza je cjelokupno ili djelomično nepoštivanje obveze plaćanja obveza po osnovi neizravnih poreza u zakonu utvrđenim rokovima za svaki neizravni porez, osim ako plaćanje nije prilagođeno stanju kako je propisano u članku 104. stavak (3) ovoga Zakona.
- (2) Osnovica za sankcije neizravnih poreza je neplaćeni iznos.
- (3) Prekršaj iz stavka (1) ovoga članka može biti lakši, teži ili teški, sukladno sljedećim propisima:
 - a) lakši prekršaj - za neplaćene iznose do 1.000 KM;
 - b) teži prekršaj - za neplaćene iznose veće od 1.000 KM;
 - c) teški prekršaj, bez obzira na visinu neplaćenog iznosa, je:
 - 1) ukoliko postoji prikrivanje,

- 2) ukoliko postoji korištenje lažnih sredstava i/ili lažnih ili krivotvorenih faktura ili drugih dokumenata koji se moraju izdavati kao dokumentacija za transakcije i
- 3) ukoliko postoji nepravilnost u knjigovodstvu/računovodstvu koja pokazuje postotak veći za 10 % od osnovice za sankciju.
- (4) Kazne za prekršaje iz stavka (1) ovoga članka su sljedeće:
 - a) za lakši prekršaj - iznos koji je jednak iznosu od 50 % od neplaćenog iznosa,
 - b) za teži prekršaj - iznos od 100 % do 150 % od neplaćenog iznosa i
 - c) za teški prekršaj - iznos od 150 % do 200 % od neplaćenog iznosa.
- (5) Postotak novčanih kazni razvrstat se sukladno odredbama iz članka 111. ovoga Zakona.

Članak 116.

(Prekršaj zbog nepoštivanja obveze podnošenja prijava neizravnih poreza ili dokumenata potrebnih za izvršenje razreza)

- (1) Prekršaj neizravnih poreza je nepoštivanje obveze podnošenja ispravnih i potpunih prijava ili dokumenata koji UNO-u omogućuju da izvrši razrez duga po osnovi neizravnih poreza onih neizravnih poreza koji nisu naplaćeni u postupku samooporezivanja, uključujući sve one u svezi s carinskim obvezama, izuzev ako obveznik neizravnih poreza nije prilagodio stanje kako je propisano u članku 104. stavak (3) ovoga Zakona.
- (2) Osnovica za sankciju je:
 - a) iznos iz prijave u slučajevima kada prijava nije podnesena,
 - b) razlika između iznosa stvarnoga razreza i iznosa koji bi proizašao iz podnesenih podataka.
- (3) Prekršaj iz stavka (1) ovoga članka može biti lakši, teži ili teški, sukladno propisima u ovom članku:
 - a) lakši prekršaji - kada je osnovica za sankcije manja od 1.000 KM;
 - b) teži prekršaji - kada je osnovica za sankcije veća od 1.000 KM;
 - c) teški prekršaji - bez obzira na osnovicu za sankcije:
 - 1) ukoliko postoji prikrivanje,
 - 2) ukoliko postoji uporaba lažnih sredstava i/ili lažnih ili krivotvorenih faktura ili drugih dokumenata koji se moraju izdavati kao dokumentacija za transakcije i
 - 3) ukoliko postoji nepravilnost u knjigovodstvu/računovodstvu koja pokazuje postotak veći za 10 % od osnovice za sankciju.
- (4) Kazne za prekršaje iz stavka (1) ovoga članka su sljedeće:
 - a) za lakši prekršaj - iznos koji je jednak iznosu od 50 % od osnovice za sankciju,
 - b) za teži prekršaj - iznos od 100 % do 150 % od osnovice za sankciju i
 - c) za teški prekršaj - iznos od 150 % do 200 % od osnovice za sankciju.
- (5) Postotak novčanih kazni razvrstat će se sukladno odredbama iz članka 111. ovoga Zakona.

Članak 117.

(Prekršaj zbog nepropisnog stjecanja povrata i /ili naknada)

- (1) Prekršaj neizravnih poreza je nepropisno stjecanje povrata proisteklih iz pravila za svaki neizravni porez.

- (2) Osnovica za sankciju je nepropisno stečeni povrat.
- (3) Prekršaj iz stavka (1) ovoga članka može biti:
 - a) lakši prekršaj - kada je osnovica za sankcije manja od 1.000 KM;
 - b) teži prekršaj - kada je osnovica za sankcije veća od 1.000 KM;
 - c) teški prekršaj, bez obzira na osnovicu za sankcije:
 - 1) ukoliko postoji prikrivanje,
 - 2) ukoliko postoji uporaba lažnih sredstava i/ili lažnih ili krivotvorenih rfaktura ili drugih dokumenata koji se moraju izdavati kao dokumentacija za transakcije i
 - 3) ukoliko postoji nepravilnost u knjigovodstvu/računovodstvu koja pokazuje postotak veći od 10 % od osnovice za sankciju.
- (4) Kazne za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka su sljedeće:
 - a) za lakši prekršaj - iznos koji je jednak iznosu od 50 % od osnovice za sankciju,
 - b) za teži prekršaj - iznos od 100 % do 150 % od osnovice za sankciju i
 - c) za teški prekršaj - iznos od 150 % do 200 % od osnovice za sankciju.
- (5) Postotak novčanih kazni razvrstat će se sukladno odredbama u članku 111. ovoga Zakona.

Članak 118.

(Prekršaj zbog nepropisnog zahtjeva za povrate, naknade, olakšice ili fiskalne poticaje)

- (1) Prekršaj neizravnih poreza je nepropisno podnošenje zahtjeva za povrate proistekle iz propisa za svaki neizravni porez izostavljanjem bitnih podataka ili unosom lažnih podataka u prijave, obavijesti ili zahtjeve, čak i u slučajevima kada povrat nije izvršen. Prekršaj iz ovoga stavka smatra se težim, a osnovica za sankciju je nepropisno traženi iznos. Kazna za prekršaj iz ovoga stavka je iznos od 50 % od osnovice za sankciju.
- (2) Prekršaj neizravnih poreza je nepropisno podnošenje zahtjeva za fiskalne olakšice ili poticaje izostavljanjem bitnih podataka ili unosom lažnih podataka, izuzev ako nepropisan zahtjev čini prekršaj iz čl. 115, 116. ili 119. ovoga Zakona ili stavka (1) ovoga članka. Takvo ponašanje sankcionira se u fiksnom iznosu od 1.000 KM.

Članak 119.

(Prekršaj zbog podnošenja netočnih podataka u prijavama neizravnih poreza i ispravama)

- (1) Prekršaj neizravnih poreza je podnošenje prijava neizravnih poreza ili carinskih isprava koje sadrže nepotpune, netočne ili lažne podatke.
- (2) Ako prekršaj iz stavka (1) ovoga članka ne prouzrokuje ekonomsku štetu UNO-u ili ne nametne ekonomski rizik javnim prihodima, sankcija će biti teža i propisuje se u fiksnom iznosu od 1.000 KM.
- (3) Ako prekršaj iz stavka (1) ovoga članka prouzrokuje ekonomsku štetu UNO-u ili nametne ekonomski rizik javnim prihodima, smatrat će se teškim prekršajem.
- (4) Osnovica sankcije bit će iznos prouzrokovane ekonomske štete.
- (5) Kazna za prekršaj iz stavka (3) ovoga članka je iznos od 150 % do 200 % od osnovice za sankciju.

(6) Postotak novčane kazne razvrstat će se sukladno odredbama iz članka 111. ovoga Zakona.

Članak 120.

(Prekršaj zbog nepravodobnog podnošenja prijave neizravnih poreza ili isprava)

- (1) Prekršaj neizravnih poreza je nepodnošenje prijave neizravnih poreza ili isprava u zakonom propisanom roku za svaki neizravni porez.
- (2) Ako prekršajem iz stavka (1) ovoga članka nije prouzročena ekonomska šteta UNO-u, prekršaj se smatra lakšim i kazna se propisuje u fiksnom iznosu od 500 KM.
- (3) Ako je prekršajem iz stavka (1) ovoga članka počinjena ekonomska šteta za UNO ili ekonomski rizik javnim prihodima, prekršaj se smatra težim i kazna se propisuje u fiksnom iznosu od 1.000 KM.

Članak 121.

(Prekršaj zbog otpora, opstrukcija, izgovora ili odbijanja prema radnjama UNO)

- (1) Teški prekršaj neizravnih poreza je otpor, opstrukcija ili neopravdani izgovor ili odbijanje poštivanja radnji UNO.
- (2) Teškim prekršajem navedenim u stavku (1) ovoga članka smatra se kada je obveznik neizravnih poreza učinio bilo koju radnju ili propust kako bi odgodio, spriječio ili ometao bilo koju UNO-vu radnju a u svezi s poštivanjem obveza neizravnih poreza.
- (3) Otporom, opstrukcijom, neopravdanim izgovorom ili odbijanjem poštivanja radnji smatra se:
 - a) neolakšavanje provjere dokumenata, izvješća, evidencija, knjiga, registara, spisa, faktura, vaučera, glavnih ili sporednih računovodstvenih stavki, informatičkog programa i datoteke, sustava rada i kontrole i svakog drugog podatka koji je od značenja za neizravni porez;
 - b) neodazivanje na propisno dostavljene pozive;
 - c) nepojavljivanje, izuzev ako je propisno dokazana viša sila, na mjesto ili u vrijeme navedeno u pozivu obvezniku neizravnih poreza;
 - d) odbijanje ili neosnovano ometanje ovlaštenih službenika UNO-a prilikom ulaska, boravka ili provjere prostorija, strojeva, instalacija i radnji u svezi s obvezama neizravnih poreza;
 - e) bilo koja vrsta pritiska, sile, prisile ili nepropisnog utjecanja na službenike UNO-a;
 - f) bilo koje kršenje mjera osiguranja koje uvede UNO;
 - g) sve ostalo utvrđeno zakonom ili može biti utvrđeno.
- (4) Kazna za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka iznosi 2 % od prethodnog godišnjeg prometa prekršitelja, s minimumom od 10.000 KM i maksimumom od 500.000 KM.

Članak 122.

(Drugi prekršaji neizravnih poreza)

- (1) Lakšim prekršajima neizravnih poreza smatra se:
 - a) nepoštivanje obveze u smislu informiranja UNO-a o adresi sjedišta ili promjeni adrese sjedišta,

- b) nepoštivanje obveza u svezi s uporabom identifikacijskog broja ili bilo kojeg drugog broja ili šifre propisane zakonom o neizravnim porezima ili carinama.
- (2) Težim prekršajima neizravnih poreza smatra se:
 - a) nepoštivanje obveza knjigovodstva i računovodstva;
 - b) nepoštivanje obveza sačinjavanja i izdavanja faktura ili drugih dokumenata za transakcije;
 - c) nepoštivanje obveza dostave informacija koje traži UNO;
 - d) nepoštivanje obveza čuvanja tajnosti onih koji zadržavaju porez ili onih koji su dužni izvršiti plaćanje u obrocima (na račun) kako je utvrđeno u članku 52. ovoga Zakona;
 - e) bilo koji lakši prekršaj počinjen više od dva puta.
- (3) Bilo koji prekršaj iz stavka (2) ovoga članka koji uključuje prikriivanje, uporabu lažnih sredstava i/ili uporabu lažnih ili krivotvorenih faktura ili drugih dokumenata koji se moraju izdavati kao dokumentacija za transakcije ili je počinjen više od dva puta, smatra se teškim prekršajem.
- (4) Kazne za prekršaje iz st. (1), (2) i (3) ovoga članka su sljedeće:
 - a) za lakši prekršaj - fiksni iznos od 500 KM,
 - b) za teži prekršaj - fiksni iznos od 1.000 KM i
 - c) za teški prekršaj - fiksni iznos od 1.500 KM.

POGLAVLJE IV: POSTUPAK SANKCIONIRANJA U SVEZI S PITANJIMA POREZA NEIZRAVNIH

Članak 123.

(Propisi postupka sankcioniranja u svezi s pitanjima neizravnih poreza)

Postupak sankcioniranja u svezi s pitanjima neizravnih poreza propisuje se posebnim pravilima utvrđenim u ovom Poglavlju i podzakonskim aktima koji se mogu donijeti za njihovu primjenu.

Članak 124.

(Postupak izricanja sankcija)

- (1) Postupak sankcioniranja u svezi s pitanjima neizravnih poreza s ciljem zaštite prava osobe koja ima obveze neizravnih poreza odvojen je od postupka upravljanja neizravnim porezima i propisan je u Dijelu IV. ovoga Zakona, izuzev ako osoba koja ima obveze neizravnih poreza odustane od toga prava - u tom slučaju i jedan i drugi postupak mogu se istodobno provoditi.
- (2) U slučaju da je osoba koja ima obveze neizravnih poreza odustala od odvojenog postupka, sva pitanja u svezi s prekršajima analiziraju se u odgovarajućem postupku upravljanja neizravnim porezima, kako je propisano podzakonskim aktima.
- (3) Odustajanje od odvojenog postupka propisuje se podzakonskim aktima.
- (4) Obavijesti u postupku sankcioniranja dostavljaju se obveznicima neizravnih poreza kako je propisano u čl. 64. - 68. ovoga Zakona.

Članak 125.

(Pokretanje postupka sankcioniranja)

- (1) Postupak sankcioniranja u svezi s pitanjima neizravnih poreza pokreće se po službenoj dužnosti dostavom rješenja nadležnoga tijela počinitelju prekršaja.
- (2) Postupci sankcioniranja koji su pokrenuti kao posljedica postupka pokrenutog ispravom ili postupka provjere podataka, provjera ili kontrola ne mogu se pokrenuti iz predmetima ovih postupaka ako je proteklo tri mjeseca od uručenja dokumenta o razrezu ili rješenja počinitelju prekršaja.

Članak 126.

(Provođenje postupka sankcioniranja)

- (1) U razdoblju ispitivanja tijekom postupka sankcioniranja primjenjuju se posebna pravila koja se odnose na radnje neizravnih poreza i postupaka propisanih u članku 60. ovoga Zakona.
- (2) Podaci, dokazi ili okolnosti koji se koriste ili su dobiveni u bilo kojim postupcima upravljanja neizravnim porezima propisanim u Dijelu III. ovoga Zakona i koji će se razmatrati u postupku sankcioniranja cijene se zajedno, prije prijedloga rješenja o izricanju sankcije.
- (3) U provođenju postupka sankcioniranja mogu se poduzeti bilo koje mjere osiguranja, sukladno odredbama članka 105. ovoga Zakona.
- (4) Kada su faze postupka završene, izrađuje se prijedlog rješenja koji sadrži sljedeće:
 - a) činjenice;
 - b) pravne kvalifikacije činjenica;
 - c) vrste prekršaja koji se činjenicama mogu ustanoviti ili ako je određeno nepostojanje prekršaja ili odgovornosti;
 - d) predložene sankcije s primijenjenim kriterijem za određivanje i zakonskom osnovom.
- (5) Prijedlog rješenja uručuje se osobi koja je počinila prekršaj i koja ima pravo u roku od 15 dana dostaviti odgovarajuće dokaze i činjenice te ostale dokumente koji joj idu u prilog.

Članak 127.

(Završetak postupka sankcioniranja)

- (1) Postupak sankcioniranja može se završiti rješenjem ili istekom vremena.
- (2) Postupak sankcioniranja završava se u roku od šest mjeseci od dana uručenja obavijesti o pokretanju postupka osobi koja je počinila prekršaj. Postupak se smatra završenim onoga dana kada je uručeno rješenje osobi koja je počinila prekršaj. Pravila navedena u stavku (2) članka 65. ovoga Zakona primjenjuju se za donošenje rješenja i računanje rokova.
- (3) Rješenje o izricanju sankcije treba sadržavati:
 - a) utvrđene činjenice;
 - b) ocjenu dokaza;
 - c) kvalifikaciju počinjenog prekršaja neizravnih poreza;

- d) identifikaciju počinitelja prekršaja;
 - e) odmjeravanje visine izrečene kazne s primijenjenim kriterijem za određivanje ili umanjena ako se mogu primijeniti,
 - f) nepostojanje prekršaja ili odgovornosti, ako se to utvrdi.
- (4) Istek roka utvrđenog u stavku (2) ovoga članka bez donošenja rješenja dovodi do obustavljanja postupka. Obustavljenje postupka proglašava se po službenoj dužnosti ili na zahtjev počinitelja prekršaja i ima za posljedicu završetak predmeta i zabranu UNO-u da pokrene bilo koji novi postupak sankcioniranja za isti prekršaj.
- (5) Tijela nadležna za izricanje sankcija su ovlaštene ustrojbene jedinice UNO.

Članak 128.

(Pravni lijekovi protiv rješenja o izrečenoj sankciji)

- (1) Protiv rješenja o izrečenoj sankciji može se uložiti priziv samostalno, sukladno odredbama ovoga Zakona. U slučajevima kada osoba koja ima obveze neizravnih poreza također uloži priziv protiv duga po osnovi neizravnog poreza, prizivi se sjedinjuju.
- (2) Tijelo nadležno za odlučivanje po prizivima razmatra sankciju, bez obveze za bilo kakvo umanjjenje izrečene sankcije koja je obračunata sukladno odredbama članka 112. ovoga Zakona.
- (3) Ulaganje priziva protiv rješenja ne odgađa njegovo izvršenje niti obustavlja obračunavanje zatezne kamate.

DIO V. Pregled upravnih radnji UNO

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 129.

(Ovlast UNO u postupcima po pravnim lijekovima)

UNO je ovlašten za odlučivanje u postupcima po pravnim lijekovima u svezi s pitanjima neizravnih poreza, uključujući i carinska pitanja.

Članak 130.

(Mjesna nadležnost UNO u postupcima po pravnim lijekovima)

Izuzev ako nije drukčije propisano ovim Zakonom, za odlučivanje u postupcima neizravnog oporezivanja nadležna je ustrojvena jedinica UNO na čijem je teritoriju porezni obveznik registriran ili je morao biti registriran.

Članak 131.

(Pravni lijekovi)

- (1) Rješenja UNO u svezi s neizravnim porezima i mjerama izricanja sankcija mogu se izmijeniti sukladno odredbama ovoga Poglavlja putem:
- a) priziva i
 - b) izvanrednih pravnih lijekova.

(2) Drugostupanjsko rješenje UNO potvrđeno odlukama nadležnoga suda ne može se izmijeniti u postupcima po pravnim lijekovima.

Članak 132.

(Ovlast za postupanje u postupcima po pravnim lijekovima)

U postupcima po pravnim lijekovima primjenjuju se pravila o pravnoj legitimaciji i zastupanju, propisana u čl. 24.- 27. ovoga Zakona.

Članak 133.

(Uručenje rješenja po pravnim lijekovima)

Uručenje rješenja UNO u postupcima po pravnim lijekovima obavlja se na način propisan u čl. 64.- 68. ovoga Zakona.

Članak 134.

(Rokovi za donošenje rješenja po pravnim lijekovima)

UNO donosi rješenje u postupku po pravnim lijekovima u roku propisanom u sljedećim člancima i to rješenje dostavlja zainteresiranim osobama.

Članak 135.

(Rješenja po pravnim lijekovima)

Rješenja u postupcima po pravnim lijekovima moraju biti utemeljena na činjenicama i na zakonu u skladu s kojim je dano rješenje doneseno.

POGLAVLJE II. PRIZIV

Članak 136.

(Ulaganje priziva)

Protiv svakog prvostupanjskog rješenja koje donese UNO ili radnji koje utječu na pravni status osoba, izuzev razreza koji su načinjeni umjesto poreznih prijava neizravnih poreza koje nisu dostavljene u zakonom propisanom roku, može se uložiti priziv u roku od 15 dana od dana uručenja rješenja, osim ako ovim ili bilo kojim drugim zakonom koji se odnosi na neizravne poreze nije drukčije propisano.

Članak 137.

(Posljedice priziva)

- (1) Priziv ne odgađa izvršenje rješenja.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, izvršenje rješenja može se odgoditi ako porezni obveznik podnese odgovarajuća jamstva kojima se osigurava plaćanje obveza po osnovi neizravnih poreza.

(3) Ukoliko tijekom prizivnog postupka jamstvo prestane biti pravovaljano ili više ne pokriva cjelokupni iznos obveze koja je predmetom priziva, ulagatelj će priziva, na zahtjev UNO, u roku od 10 radnih dana podnijeti novo ili dodatno jamstvo. Rješenje se izvršava odmah ukoliko ulagatelj priziva ne dostavi traženo jamstvo.

(4) Jamstva se vraćaju ili oslobađaju tek nakon što nadležno tijelo koje odlučuje o prizivu poreznog obveznika poništi danu obvezu ili nakon što je obveza u cijelosti plaćena, uključujući i sve kamate, troškove i novčane kazne koje su proistekle kao posljedica protoka vremena ili zbog prisilnih mjera poduzetih radi izmirenja obveze po neizravnim porezima.

(5) Vrste jamstava koja se prihvaćaju u smislu odgađanja izvršenja rješenja su ona koje su naveden u članku 47. ovoga Zakona za odobrenje odgode plaćanja.

Članak 138.

(Rad prvostupanjskog tijela po prizivu)

(1) Porezni obveznik ulaže priziv prvostupanjskom tijelu koje je donijelo rješenje.

(2) Prvostupanjsku odluku po prizivu donosi prvostupanjsko tijelo UNO-a koje je donijelo rješenje u roku od jednog mjeseca od dana ulaganja priziva. Prvostupanjsko tijelo donosi novo rješenje, koje se ulagatelju priziva uručuje sukladno odredbama čl. 64.-68. ovoga Zakona koji se odnose na uručivanje dokumenata.

Članak 139.

(Rješavanje drugostupanjskog tijela po prizivu)

(1) Protiv rješenja koje je donijelo prvostupanjsko tijelo po prizivu porezni obveznik ima pravo priziva drugostupanjskom tijelu.

(2) Ravnatelj UNO-a odlučuje o prizivu u drugoj upravnoj instanciji, koji rješenje donosi i dostavlja u roku od tri mjeseca od dana primitka priziva.

(3) Rješenje drugostupanjskog tijela po prizivu je konačni upravni akt.

Članak 140.

(Upravni spor)

(1) Protiv rješenja drugostupanjskog tijela može se pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog odjela Suda Bosne i Hercegovine.

(2) Pravo na pokretanje upravnoga spora kod Upravnog odjela Suda Bosne i Hercegovine imaju one osobe obveznici neizravnih poreza čija su prava ili interesi izravno ugroženi rješenjima drugostupanjskog tijela.

(3) Upravni spor kod Upravnog odjela Suda Bosne i Hercegovine pokreće se, ako nije drukčije propisano posebnim zakonom, u roku od jednog mjeseca od dana uručenja dokumenta, koji je konačni upravni akt, zainteresiranoj strani.

(4) Pokretanje upravnoga spora ne odgađa izvršenje rješenja, izuzev ako obveznik neizravnog poreza podnese odgovarajuća jamstva koja će osigurati plaćanje obveza po osnovi neizravnih poreza. Jamstva za odgođena plaćanja propisana u članku 47. ovoga Zakona smatraju se odgovarajućim za odgodu izvršenja osporenoga rješenja.

POGLAVLJE III. IZVANREDNI PRAVNI LIJEKOVI

Članak 141. (Posebni postupci ocjenjivanja)

Posebni postupci ocjenjivanja su:

- a) pregled radnji koje su ništave;
- b) ispravak pogreške;
- c) povrat neosnovanih plaćanja;
- d) opoziv radnji.

Članak 142. (Ništavost)

- (1) Ravnatelj UNO-a oglasit će apsolutno ništavim rješenje:
 - a) ako je rješenje donijelo stvarnonenadležno tijelo;
 - b) ako bi izvršenje rješenja moglo prouzročiti neko djelo kažnjivo po kaznenom zakonu;
 - c) ako izvršenje rješenja uopće nije moguće;
 - d) ako je rješenje doneseno bez poštivanja zakonske procedure za donošenje takvoga rješenja;
 - e) ako se rješenjem krše temeljna prava i slobode;
 - f) ako je utvrđeno bilo kojim zakonom na državnoj razini.
- (2) Postupak za oglašavanje rješenja ništavim pokreće:
 - a) tijelo koje je donijelo rješenje,
 - b) nadređeno tijelo koje je donijelo rješenje,
 - c) na zahtjev stranke.
- (3) Rješenje iz stavka (1) ovoga članka donosi se i o njemu se stranka obavještava u roku od šest mjeseci od dana kada je stranka podnijela zahtjev za oglašavanje rješenja ništavim ili od dana kada je UNO, po službenoj dužnosti, zainteresiranoj strani uručio odluku o pokretanju postupka.
- (4) Rješenje iz stavka (1) ovoga članka je konačno u upravnom postupku i protiv njega stranka može pokrenuti upravni spor.

Članak 143. (Ispravak pogreške ili činjenica)

- (1) UNO može u svakom trenutku ispraviti, po službenoj dužnosti ili na zahtjev legitimne stranke, svaku pogrešku u imenima ili brojevima, pisanju ili računanju, kao i druge očite netočnosti u odluci, ukoliko od donošenja rješenja nije proteklo više od pet godina.
- (2) Rješenje o ispravku donosi isto tijelo koje je donijelo rješenje koje sadrži pogreške, u roku od tri mjeseca od dana primitka zahtjeva legitimne stranke ili od dana kada je odluka o pokretanju postupka po službenoj dužnosti uručena zainteresiranoj strani.
- (3) Rješenje se legitimnoj stranci uručuje sukladno odredbama čl. 64. - 68. ovoga Zakona koji se odnose na uručivanje dokumenata.

(4) Obveznik neizravnih poreza ima pravo priziva drugostupanjskom tijelu protiv rješenja kojeg je donijelo prvostupanjsko tijelo.

Članak 144.
(Povrati neosnovanih plaćanja)

(1) Obveznici neizravnih poreza i njihovi nasljednici imaju pravo povrata neosnovano plaćenog iznosa uplaćenog UNO-u uz zakonsku kamatu, ukoliko nije proteklo više od pet godina od uplate neosnovanog iznosa.

(2) Postupak se pokreće po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke u sljedećim slučajevima:

- a) kada je uplata neizravnog poreza, duga ili novčane kazne dvostruko uplaćena;
- b) kada je plaćeni iznos veći od iznosa duga;
- c) kada je uplata izvršena nakon što je nastupila zastara;
- d) kada je to utvrđeno propisima o neizravnim porezima.

(3) Na rješenje doneseno u ovome postupku može se uložiti priziv.

(4) Rješenje o povratu neosnovanih plaćanja donosi se i dostavlja u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva ili od dana uručenja odluke o pokretanju postupka po službenoj dužnosti zainteresiranoj strani.

Članak 145.
(Opoziv radnji)

(1) UNO opoziva svoje upravne radnje u korist poreznog obveznika:

- a) ukoliko se njima očito krši zakon,
- b) ukoliko se utvrdi da je tijekom postupka zainteresirana stranka izgubila mogućnost obrane.

(2) Opoziv se može izvršiti samo ukoliko nije prošlo više od pet godina od dana obavještanja o upravnim radnjama.

(3) Opoziv se uvijek vrši po službenoj dužnosti, a nadležno tijelo koje donosi rješenje ne može biti ono isto tijelo koje je izvodilo upravne radnje što su predmetom opoziva.

(4) Rješenje se donosi u roku od šest mjeseci od dana obavještanja o pokretanju postupka i dostavlja se zainteresiranoj strani.

(5) Na rješenje o opozivu ne može se uložiti priziv u upravnom postupku.

DIO VI. Dodatne odredbe

Članak 146.
(Pojedinačna i solidarna odgovornost entiteta, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i drugih upravnih organa)

Entiteti, Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine i svi drugi upravni organi koji imaju pravne ili ekonomske interese u bilo kojim radnjama koje provode entiteti, koje daju osnovu za obveze neizravnih poreza, pojedinačno i solidarno su odgovorni za plaćanje obveza po osnovi neizravnih poreza, razmjerno njihovom sudjelovanju u poslovima.

Članak 147.
(Stečajni postupak)

Primjena odredaba iz članka 44. ovoga Zakona uvijek se prilagođuje mogućim izmjenama zakonskih propisa o stečaju kada do njih dođe.

Članak 148.
(Utvrdivanje građanske odgovornosti kao ishod kaznenih djela protiv UNO-a)

- (1) U radnjama koje imaju obilježja kaznenih djela protiv UNO-a, građanska odgovornost će obuhvatiti neplaćeni dug, uključujući kamate, naknadne terete i troškove i naplaćuje se prisilnim putem.
- (2) Kada se donese presuda, nadležni sud šalje primjerak presude UNO-u uz zahtjev da naplati cjelokupni iznos neplaćenoga duga. Isto se primjenjuje kada je sud donio odluku o privremenom izvršenju presude.
- (3) UNO obavještava sud o ishodu naplate neplaćenoga duga.

DIO VII. Završne odredbe

Članak 149.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana nakon objave u "Službenom glasniku BiH".